

บทที่ 5

การสถาปนาเศรษฐศาสตร์การเมือง

1. ความนำ

ในสมัยศตวรรษที่ 18 พัฒนาการของระบบทุนนิยมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ (modern industrial capitalism) เป็นไปอย่างเร่งรีบ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องนี้เห็นได้จากงานเขียนของอดัม สมิท (Adam Smith) เรื่อง An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations หรือเรียกสั้นๆ ว่า The Wealth of Nations และอีกสี่สิบปีต่อมาผลงานเรื่อง Principles ของเดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) ก็ตามมา ห้วงเวลานี้ถือได้ว่าเป็นห้วงเวลาที่ทฤษฎีคลาสสิกหรือระบบคลาสสิก (classical system) ได้ถึงจุดอิมพัลส์เต็มที่ แต่ก่อนจะถึงจุดนี้ได้ นั้น ได้มีกระแสความคิดอย่างน้อยสามประการที่ฝังรากลึกในสังคมมาก่อนหน้านี้ประมาณสองศตวรรษ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เป็นบ่อเกิดของระบบคลาสสิก (classical system)¹ กระแสความคิดดังกล่าวมีสาเหตุคือ:

---

¹ Sir Eric Roll ให้เหตุผลในการเรียกลัทธิเศรษฐกิจสำนักนี้ว่า ระบบคลาสสิก (classical system) ลัทธิคลาสสิก (classicism) หรือคณะคลาสสิก (the classics) ว่าเป็นแนวคำสอนที่แพร่หลายเป็นที่ยอมรับ เป็นระบบที่เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นคณะที่ทำให้เศรษฐศาสตร์เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง เป็นทฤษฎีที่นำไปกำหนดเป็นนโยบายของรัฐ และเพื่อชี้ให้เห็นความแตกต่างกับลัทธิความคิดของสำนักคิดอื่น ดังคำกล่าวบางตอนที่ว่า **The classics** were most successful perhaps in their representation of early capitalism. ...**the classics** were the founders of economic science. ดูใน Eric Roll, **A History of Economics Thought** (London : Faber & Faber, Ltd., 1973), p. 139-40, 199-201.. และ Joseph A. Schumpeter ได้กล่าวว่าคณะคลาสสิกเป็นการเสนอแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมโดยมุ่งผลกำไรและประโยชน์ของผู้บริโภคดังกล่าวที่ว่า "...the chief merit of **the classics** in their dispelling...the naïve idea that economic activity in the capital society...the profit motives... the interests of consumers..." ดูใน Joseph A. Schumpeter, **Can Capitalism Survive?** (New York ; Harper & Row, Publishers, 1978), pp. 15-6.

1. เป็นแนวคิดด้านปรัชญา ที่เปลี่ยนจากปรัชญาแนวคิดแบบนักบวชคริสต์ (canonical form) หรือปรัชญาแนวทฤษฎี (theology) มาเป็นแนวคิดปรัชญาหัวก้าวหน้า (philosophic radicalism)

2. เป็นความก้าวหน้าด้านความคิดทางเศรษฐศาสตร์ของชาวอังกฤษที่ต่อยอดจากแนวคิดของลัทธิฟิสิกซ์นิยม

3. การสถาปนาเศรษฐศาสตร์การเมืองในประเทศฝรั่งเศส โดยนักธรรมชาตินิยมหรือที่เรียกว่า “ระบบธรรมชาตินิยม (the physiocratic system)”

ประเด็นแรก เป็นแนวคิดหรือลัทธิปรัชญาที่จะไม่กล่าวถึงในที่นี้ แต่ประเด็นที่สองและที่สามเป็นประเด็นความคิดด้านเศรษฐศาสตร์การเมืองที่จะกล่าวถึงในบทนี้และบทต่อไป

2. แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์การเมือง

ก่อนจะนำเสนอแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์การเมือง ควรทำความเข้าใจกับความหมายของเศรษฐศาสตร์การเมืองก่อนในเบื้องต้น มีนักเศรษฐศาสตร์การเมืองให้ความหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้มากมาย เช่น อัดัม สมิท ให้ความหมายว่า เป็นศาสตร์ที่นำเสนอเพื่อให้รัฐและประชาชนภายในรัฐร่ำรวยขึ้น Adam Smith, The Wealth of Nations เฮนรี จอร์จ ให้ความหมายว่า เป็นศาสตร์ที่สำรวจตรวจสอบกฎเกณฑ์การบริหารจัดการด้านการผลิตและการกระจายความมั่งคั่งในการดำรงชีวิตของคนในสังคม และนักเศรษฐศาสตร์การเมืองบางท่านให้ความหมายว่าเป็นศาสตร์เพื่อการกระจายความมั่งคั่งระหว่างสมาชิกของสังคม เป็นต้น

คำว่าเศรษฐศาสตร์หรือ **Economy or Oeconomy** ได้มาจากคำว่า **oikos** ที่หมายถึงบ้านเรือน (house) ผสมกับคำว่า **nomos** ที่หมายถึงกฎระเบียบ (law) ความหมายดั้งเดิมของเศรษฐศาสตร์จึงหมายถึงการบริหารบ้านเรือนที่ชาญฉลาด และถูกต้องตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกทุกคนในครัวเรือน และความหมายนี้ถูกขยายความเพิ่มขึ้นไปเป็นการบริหารจัดการครอบครัวขนาดใหญ่ ซึ่งหมายถึงการบริหารจัดการรัฐ ความหมายแรกหมายถึงเศรษฐศาสตร์เฉพาะส่วนหรือเศรษฐศาสตร์โดยคุณลักษณะเฉพาะตัว ส่วนความหมายที่สอง หมายถึงเศรษฐศาสตร์ทั่วไปหรือเศรษฐศาสตร์การเมือง (general or political economy) ดังที่ Jean Jacques

เศรษฐศาสตร์จึงหมายถึงการบริหารจัดการรัฐหรือประเทศที่ชาญฉลาด และถูกต้องตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกทุกคนภายในรัฐหรือประเทศ การบริหารประเทศที่ชาญฉลาด หมายความว่า ผู้บริหารประเทศต้องมีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์หรือมองกาลไกล และต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป ด้วย การบริหารประเทศที่ถูกต้องตามกฎหมาย หมายความว่า ผู้บริหารประเทศต้องได้รับฉันทานุมัติจากประชาชนโดยผ่านตัวแทนของประชาชนหรือผู้บริหารประเทศต้องมาจากกระบวนการเลือกตั้ง นั่นเอง ในประเทศเยอรมันเรียกเศรษฐศาสตร์การเมืองว่า เศรษฐศาสตร์แห่งรัฐหรือเศรษฐศาสตร์แห่งชาติ

ปลายยุคกลางกฎหมายและคำสอนของนักบวชคริสต์มีการผ่อนปรนและยืดหยุ่นมากขึ้น จนนำไปสู่การเติบโตของลัทธิพาณิชย์นิยม (commercialism) ความก้าวหน้าและเติบโตด้านเศรษฐกิจส่วนนี้ได้ทำลายอำนาจด้านจิตวิญญาณหรืออำนาจของฝ่ายศาสนจักร (ecclesiastic power) ที่ห้ามหรือควบคุมแนวคำสอนเกี่ยวกับทางโลกลงจนหมดสิ้น และนำไปสู่เสรีภาพทางความคิดที่เป็นอิสระจากอำนาจของฝ่ายศาสนจักร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจหรือการเมือง

แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เดิมถูกรอบงำโดยกฎหมายเทวะหรือกฎหมายนักบวชคริสต์ (canon law) ที่พยายามควบคุมราคาและห้ามการขูดรีดดอกเบี้ย ซึ่งเป็นแนวคำสอนที่ชี้แนะทางเศรษฐกิจในเรื่องของ “อะไรควรจะเป็น (What ought to be)” แนวคิดดังกล่าวมีอิทธิพลต่อแนวคิดของนักพาณิชย์นิยมยุคเริ่มแรกที่ยังต้องการรักษาไว้

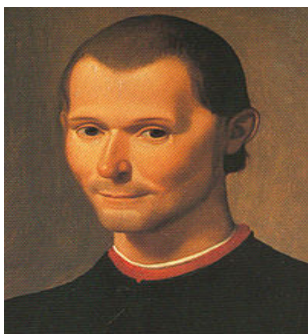
---

² Jean Jacques Rousseau, **A Discourse on Political Economy 1755.**

<http://www.constitution.org/ijjr/polecon.htm>, 14 มกราคม 2551

ด้านความคิดทางการเมืองก็ได้ปลดปล่อยตัวเองเป็นอิสระจากแนวคิดแบบเทววิทยา (theology) เช่นเดียวกัน แนวคิดเหล่านี้ บางแนวคิดก็คาบเกี่ยวกับเนื้อหาทางเศรษฐศาสตร์ เป็นต้นว่า แนวคิดของฌอง โบแดง (Jean Bodin) ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นนักเศรษฐศาสตร์ที่รู้จักจริงคนหนึ่ง แต่บางแนวคิดก็เน้นไปที่ทฤษฎีว่าด้วยรัฐ (theory of the state) ล้วนๆ เช่น แนวคิดของ นิคโคโค มาเคียเวลลี (Niccolo Machiavelli) เป็นต้น

2.1 แนวคิดของนิคโคโค มาเคียเวลลี³

นิคโคโค มาเคียเวลลี (Niccoco Machiavelli) เกิดที่เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี เมื่อปี ค.ศ. 1469 ผลงานเขียนที่สำคัญคือ “ผู้ปกครองหรือมุขมนตรี (The Prince)” และ “บทสนทนา (The Discourse or Discorsi)” มาเคียเวลลี เป็นผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดในเรื่องทฤษฎีว่าด้วยรัฐ เป็นผู้สังเกตและตั้งคำถามเกี่ยวกับสาเหตุการล่มสลายของสังคมอิตาลียุคกลาง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่อำนาจของฝ่าย อาณาจักรเข้ามาแทนอำนาจฝ่ายศาสนจักร ในช่วงปลายของยุคกลาง สังคมเต็มไปด้วยการต่อสู้เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ การแย่งชิงอำนาจเป็นไปอย่างรุนแรงและป่าเถื่อน ผู้นำทางการเมืองใช้อำนาจอย่างไร้มนุษยธรรม

³ รายละเอียดเพิ่มเติมดูใน เสถียร หอมขจร และคณะ, ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม 2 (กรุงเทพฯ: สนพ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540), น. 1-10.

มาเคียเวลลี เป็นผู้จุดประกายของการตั้งคำถามทางสังคมและการเมืองวิธีใหม่ และนำไปสู่พัฒนาการทางการเมืองในยุคนั้น มาเคียเวลลีไม่เห็นด้วยกับรัฐอุดมคติ (ideal state) และแสดงทัศนะว่า มีความแตกต่างที่ยิ่งใหญ่ระหว่างความเป็นคนที่เขาเป็นอยู่ กับความเป็นคนที่เขาควรจะเป็น (Man as he was and as he was to be) การมีคุณธรรมท่ามกลางหมู่คนที่ปราศจากคุณธรรมจึงจะนำความฉิบหายมาให้ ผู้นำที่ชาญฉลาดต้องคำนึงถึงความจำเป็นมาก่อน (The end justifies the means.)

ผู้นำต้องมีลักษณะสง่างามน่าเกรงขามเยี่ยงราชสีห์ และต้องปลิ้นปล้อน กลิ้งกลอกมีเล่ห์เหลี่ยมเพทุบายเอาตัวรอดแบบสุนัขจิ้งจอก จึงจะเป็นผู้นำที่รักษาอำนาจไว้ได้นาน พัฒนาการของสังคมเป็นเพียงผลพวงของมหาบุรุษเท่านั้น

มาเคียเวลลี มองว่าการรักษาอำนาจให้ยาวนานที่สุดเป็นสิ่งถูกต้อง มันเป็นแนวคิดที่แตกแถวหรือแหวกแนวจากแนวคิดเรื่องผู้นำในอิตาลี ซึ่งเป็นยุคของการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) ซึ่งอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 14 และ 16 ซึ่งเป็นช่วงที่ผ่านยุคมืดของสมัยกลางมาแล้ว

มาเคียเวลลี มองข้ามหลักการเรื่องจริยธรรม (ethics) และไม่ตระหนักว่าปรัชญาสังคมย่อมขึ้นอยู่กับหลักตรรกะ (rational) ที่ว่าด้วยเรื่องเหตุและผล และความ เป็นจริงที่พิสูจน์ได้ (positive) ขณะที่แนวคิดประเด็นหลังนี้ กลับไปมีบทบาทและอิทธิพล ต่อความคิดทางเศรษฐศาสตร์ อย่างไรก็ตาม แนวคิดของมาเคียเวลลีก็ทรงอิทธิพลต่อชั้น ปกครองอยู่ตราบเท่าปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม นักรัฐศาสตร์บางคนกลับมองว่า แนวคิด ของมาเคียเวลลี ไม่ใช่หลักปรัชญาหรือทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ เป็นแนวคิดที่ฉาบฉวย จึงไม่ ทรงคุณค่าด้านวิชาการ และมีใช้บรรทัดฐานด้านวิชาการเพราะขาดทั้งมโนธรรม และ จริยธรรม แนวคิดดังกล่าวจึงไม่สมควรยอมรับว่าเป็นทฤษฎีด้านวิชาการ

---

⁴ E. Roll, op. cit., p. 87.

สเขียนหนังสือ

เรื่อง **Les six Livres la Republique (1576)** โบแดงเป็นนักเศรษฐศาสตร์ที่รู้จักจริงคนหนึ่งขณะเดียวกันก็เป็นคนสนใจเรื่องปัญหาของอำนาจรัฐ หลังจากที่อำนาจของฝ่ายศาสนจักรได้ล่มสลายลง โบแดงสนใจเรื่องสงครามศาสนา ปัญหาการต่อสู้ของชนชั้นและของกลุ่มต่างๆ โบแดงให้ความสำคัญ

ของอำนาจฝ่ายอาณาจักรมากกว่าฝ่ายศาสนจักรและ เป็นผู้สร้างหลักการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนแทนที่จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับพระเจ้า และการปฏิบัติหรือความเป็นจริงทางสังคมย่อมดีกว่าคำสอน (... the relation of man to man, instead of the relation of man with God, the foundation of social Example is better than precept.)

โบแดงเป็นผู้วาง “ทฤษฎีความจำเป็นที่ต้องมีอำนาจอธิปไตยส่วนกลาง (the theory of the need for a central sovereign authority)” และอำนาจนี้ต้องเป็นอำนาจของฝ่ายอาณาจักรที่เป็นรัฐอธิปไตยสมัยใหม่ (the modern sovereign state) รัฐอธิปไตยต้องเป็นศูนย์รวมของกฎหมายและระเบียบทั้งหมด กฎหมายทวะและกฎหมายธรรมชาติมีขอบเขตกว้างเกินไปที่จะนำมาบังคับใช้กับอำนาจรัฐ แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่า โบแดงตระหนักถึงอันตรายจากการใช้อำนาจที่ปราศจากขอบเขต ประชาชนต้องมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน การค้าเสรีจะนำประโยชน์มาให้รัฐ ในสังคมต้องมีปฏิภาคปทัสฐาน (anti- thesis) ระหว่างรัฐกับสังคม และโบแดงนำเสนอทฤษฎี “การใช้อำนาจรัฐกับบางสถานที่เหมาะสำหรับบางเรื่อง (Some place for consent of subjects to the actions of authority)”

2.3 เซอร์ ฟรานซิส เบคอน

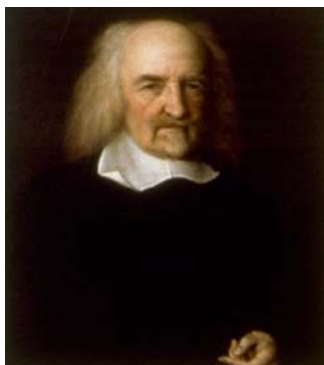

เซอร์ ฟรานซิส เบคอน (Sir Francis Bacon) เป็นผู้วางรากฐานด้านปรัชญาที่เป็นวิทยาศาสตร์ ใช้วิธีค้นหาความจริงเชิงตรรกะ จากวิทยาศาสตร์ธรรมชาติแล้วนำไปศึกษามนุษย์และชุมชนของมนุษย์ เบคอนมองว่าศาสนาเป็นเครื่องมือของรัฐที่เข้มแข็ง สถาบันกษัตริย์คือ สถาบันธรรมชาติ การเชื่อฟังกษัตริย์เป็นหน้าที่ตามธรรมชาติ เบคอนได้นำหลักคำสอนเรื่อง โองการกษัตริย์หรือพระบรมราชโองการ และระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ขึ้นมาถกอภิปรายกล่าวอ้าง และแนวคำสอนดังกล่าวก็เป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะในเรื่องของบทบาทและหน้าที่ของกษัตริย์ โดยให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

- พระมหากษัตริย์มีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นศาลสูง
- พระมหากษัตริย์จะไม่ถูกฟ้องร้อง ตัดสิน หรือรับผิดทางกฎหมาย
- พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่เหนือการขัดแย้งของสังคม

นับเป็นคำสอนของยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์สมบูรณแบบ เป็นแนวคำสอนที่ให้อำนาจกษัตริย์เข้ามาแทนที่อำนาจขุนนางศักดินา (feudalism) เป็นแนวคำสอนเพื่อล้มอำนาจสถาบันหลักของสังคมยุคกลางซึ่งได้แก่สถาบันขุนศึกศักดินาและสถาบันคริสตจักร

2.4. โทมัส ฮอบส์

โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) เขียนเรื่อง **Leviathan** เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนการปกครองระบอบกษัตริย์ โดยกษัตริย์มีอำนาจเบ็ดเสร็จหรือระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยแสดงทัศนะว่า การเป็นรัฐอธิปไตยต้องเชื่อฟังองค์อธิปัตย์ แม้กษัตริย์จะไม่เป็นเจ้าของอำนาจรัฐทั้งมวล แต่ต้องมีสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อำนาจบนโลกหรืออำนาจทาง

ฮอบส์คัดค้านและไม่เห็นด้วยกับหลักเทวสิทธิ (divine right) หรือโองการสวรรค์ (divine authority) ซึ่งเป็นอำนาจของฝ่ายศาสนจักร โดยแสดงทัศนะว่าหลักเทวสิทธิ หรือโองการสวรรค์ต้องเป็นหลักบนสวรรค์ แต่บนโลกผู้ปกครองต้องเป็นองค์อธิปัตย์ ความคิดของฮอบส์นำไปสู่การสถาปนาอำนาจส่วนกลางให้เข้มแข็งขึ้น ซึ่งเป็นผลเชื่อมโยงจากผลประโยชน์ที่ไม่ลงตัวของสังคม และพลังทางเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนอย่างรวดเร็ว

ฮอบส์มองว่าการเติบโตของสังคมรูปแบบใหม่ จะทำให้ปัจเจกชน (individual) ถูกครอบงำโดยประโยชน์ส่วนตน ผลประโยชน์ส่วนตนของบุคคลจะเชื่อมโยงจากอดีตสู่ปัจจุบันและในอนาคตข้างหน้า โดยเหตุนี้ ปัจเจกชนจะยอมรับรัฐอธิปัตย์ก็เมื่อเขามีประโยชน์ส่วนตน โดยธรรมชาติแล้ว ปัจเจกชนจะกลัวรัฐอธิปัตย์ แต่ที่ยอมอยู่ได้ อำนาจรัฐอธิปัตย์เพราะประโยชน์ส่วนตนดังกล่าว แนวคิดเหล่านี้ปรากฏในหนังสือ Leviathan และฮอบส์ชี้ให้เห็นว่า รัฐที่มีอำนาจแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จะทำให้วิถีชีวิตของปัจเจกชนดีกว่ายุคโบราณ และฮอบส์มองว่า รัฐมีหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์และทรัพย์สินส่วนบุคคล และทรัพย์สินเป็นตัวกำหนดฐานะของบุคคล ปัจเจกชนหรือบุคคลมีหน้าที่เสียภาษีตามฐานะของเขา ภาษีที่จัดเก็บต้องคิดเป็นสัดส่วนต่อทรัพย์สินที่เขาถือครองอยู่ ใครมีทรัพย์สินมากก็เสียภาษีมาก ใครมีทรัพย์สินน้อยก็เสียภาษีน้อย แนวคิดดังกล่าวจึงเป็นหลักการของ “การเสียภาษีโดยยึดหลักความสามารถ หรือ ability-to-pay principle” ในปัจจุบันซึ่งหมายถึงความสามารถในการมีเงินได้ (income) ทรัพย์สิน (capital) และการใช้จ่าย (consumption)

ใน Leviathan ยังเน้นคำสอนในเรื่อง “ศูนย์กลางอำนาจรัฐ” ขณะเดียวกันก็เป็นยุคเริ่มต้นของ “ลัทธิประโยชน์นิยม (utilitarianism)”

2.5 จอห์น ล็อก

จอห์น ล็อก (John Locke) ผสมผสานแนวคิดด้านปรัชญาของลัทธิสโตอิก (Stoics) ลัทธิเอพิคิวเรียน (Epicurian) แนวคิดที่ปรากฏในกฎหมายโรมันรวมทั้งหลักคำสอนของนักบวชคริสต์ในเรื่องของความยุติธรรมตามธรรมชาติ เหล่านี้รวมเข้าด้วยกัน จอห์น ล็อก มีประสบการณ์ด้านการค้าจากการเป็นผู้บริหารทรัพย์สินประเทศอาณานิคมของอังกฤษ เขาแสดงทัศนะว่า การเกิดสมาคมการค้าก็เพื่อประโยชน์ทางการค้าร่วมกัน บริษัทคือรูปแบบขององค์กร ประเทศและการปกครองก็เป็นรูปแบบองค์กรรูปแบบหนึ่ง การปกครองรูปแบบต่าง ๆ ก็เป็นเพียงการจัดองค์กรรูปแบบหนึ่งเท่านั้น

ในเรื่องเสรีภาพ ล็อก กล่าวว่า เสรีภาพของบุคคลจะถูกจำกัดทันที เมื่อคนอื่นครอบครองประโยชน์อยู่ การมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน และความปลอดภัยเป็นหน้าที่หรือสิ่งที่รัฐต้องหยิบยื่นให้กับประชาชน ปรัชญาของล็อกเห็นจุดเริ่มต้นของลัทธิเสรีนิยม (liberalism) และในทางเศรษฐศาสตร์คือ ลัทธิทุนนิยม (capitalism)

3. การขยายตัวของทุนนิยมอุตสาหกรรม

3.1 พัฒนาการของทุนนิยมอุตสาหกรรม

สิ้นศตวรรษที่ 17 การควบคุมวิถีทางเศรษฐกิจก็สิ้นสุดลง ความก้าวหน้าของลัทธิปัจเจกชน (individualism) นำไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมสมัยใหม่ (modern industry) เสรีภาพจากที่เคยถูกล่ามโซ่ตรวนโดยอำนาจรัฐก็ถูกปลดปล่อยเมื่อสิ้นศตวรรษที่ 17 นี้เช่นกัน

ประเทศอังกฤษยกเลิกข้อจำกัดด้านอุตสาหกรรมหลายอย่าง เป็นต้นว่า ยกเลิกการควบคุมค่าจ้าง ยกเลิกการควบคุมผู้ค้ารายใหม่ และยกเลิกเงื่อนไขการผลิตบางอย่าง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของการผลิต และโรงงานใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย ระบบ gilds or guilds ซึ่งเป็นมรดกตกทอดการผลิตและการควบคุมการผลิตรูปแบบเก่าตั้งแต่ยุคโรมัน และทรงอิทธิพลอยู่ในศตวรรษที่ 14 และ 15 ถูกแทนที่โดยบริษัทอาณานิคมขนาดใหญ่ในยุคสมัยพาณิชย์นิยม และบริษัทเหล่านี้ก็กลายมาเป็นบริษัททุนนิยมใหม่ ที่ทำหน้าที่ทั้งการผลิตและผู้ค้าส่งขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจทั้งภายในประเทศและ

การควบคุมการค้าระหว่างประเทศของรัฐลดบทบาทลง **ลัทธิปกป้องการค้า (protectionism)** ได้เข้ามาแทนที่ และถูกนำมาใช้หลากหลายรูปแบบ เป็นต้นว่า การตั้งกำแพงภาษีสินค้านำเข้า (**tariff**) การจำกัดโควตาการนำเข้า (**import quota**) การควบคุมคุณภาพสินค้านำเข้า (**quality control**) และอื่น ๆ การที่รัฐลดบทบาทควบคุมบริษัทลง ทำให้เกิดอำนาจการผูกขาดของบริษัทขนาดใหญ่ขณะเดียวกัน พ่อค้าอิสระก็เกิดขึ้นมากมายที่รู้จักในชื่อของ inter-lopper หรือ free traders มีการจัดตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศขึ้นมาเพื่อควบคุมการค้าระหว่างประเทศ ประเด็นเหล่านี้ทำให้บริษัท The Eastland Company สูญเสียอำนาจทางการค้าย่านทะเลบอลติกในปลายศตวรรษที่ 17 บริษัท The Merchant Adventurers สูญเสียอำนาจผูกขาดการค้าเสื้อผ้าในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตในปี 1689 หลายบริษัทได้รับชะตากรรมเดียวกัน ยกเว้นบริษัท The East India Company ที่คงอำนาจผูกขาดไว้ได้นานที่สุด แต่ท้ายสุดก็สูญเสียอำนาจการค้าในศตวรรษที่ 19

การที่รัฐบาลลดบทบาทการแทรกแซงธุรกรรมทางเศรษฐกิจลงทำให้อำนาจผูกขาดการค้าของบริษัทใหญ่บางบริษัทหายไป การแข่งขันทางการค้ามีมากขึ้น และนำไปสู่การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นที่มาของการปฏิวัติอุตสาหกรรมในต้นศตวรรษที่ 18 ผลของการปฏิวัติอุตสาหกรรม **ทำให้อุตสาหกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย** เช่น อุตสาหกรรมถ่านหิน ทองเหลือง ทองแดง และการทำตะปู เป็นต้น และอุตสาหกรรมเหล่านี้ก็อยู่ในมือของนายทุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ การปฏิวัติอุตสาหกรรมนำมาซึ่ง **การผลิตเครื่องจักรกลเพื่อใช้ในการผลิตแทนแรงงาน** รวมถึงการนำพลังงานน้ำและพลังงานลมเข้ามาช่วยในการผลิต นี่คือการเริ่มต้นของอุตสาหกรรมยุคใหม่ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าชนิดหนึ่งและได้สินค้าอีกชนิดหนึ่งซึ่งเป็นผลพลอยได้ (by-product) ตามมา รูปแบบและวิธีการผลิตใหม่ๆ ถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมหลอมโลหะ และอุตสาหกรรมทอผ้า นวัตกรรมการผลิต (innovation) และเทคโนโลยีการผลิต (technology) ที่เกิดขึ้น ได้

ผลพวงของการปฏิวัติอุตสาหกรรมก่อให้เกิดนักอุตสาหกรรมขึ้นมากมาย รวมทั้งการเกิดขึ้นของชนชั้นแรงงานภาคอุตสาหกรรมและระบบศักดินาเดิมก็ถูกกลืนหายไป ที่ดินถูกนำไปใช้เพื่อการค้า การผลิตทางการเกษตรเป็นการผลิตในเชิงพาณิชย์เป็นการผลิตเพื่อแสวงหาประโยชน์จากที่ดินให้มากที่สุด ขณะเดียวกันชาวนาก็เป็นกลุ่มผู้บริโภคภายในประเทศที่เป็นตลาดใหญ่ที่สุด ก่อนที่จะขยายตลาดไปยังต่างประเทศ ค่าจ้างแรงงานไม่ได้กำเพดานให้สูงหรือต่ำ แต่ให้ขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของแรงงาน (**demand for and supply of labour**) และนำไปเทียบกับอุปสงค์และอุปทานของทุน (**demand for and supply of capital**) เป็นพัฒนาการทางความคิดที่แตกต่างจากสมัยพาณิชย์นิยมที่ต้องกดค่าแรงให้ต่ำเพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศ

พัฒนาการของทุนนิยมอุตสาหกรรมที่เห็นได้ชัดเจนอีกรูปแบบหนึ่งคือ การต่อรองค่าจ้างระหว่างแรงงานและนายทุน (**wage bargaining**) ซึ่งทำให้แรงงานภาคอุตสาหกรรมต้องอยู่ภายใต้สนธิสัญญาแรงงาน (**labour contract**) สนธิสัญญาดังกล่าวทำให้แรงงานถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบ แต่ก็จำเป็นต้องขายแรงงานเพื่อความอยู่รอด ในขณะที่นายทุนผู้ผลิตไม่ให้ความสำคัญกับแรงงานมากนัก เพราะมีทุนและเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตทดแทนแรงงานได้ ทุนนิยมอุตสาหกรรมจึงนำมาซึ่งปัญหาแรงงานใหม่ๆ มากมาย

3.2 แนวคิดของเซอร์ วิลเลียม เพตตี

3.2.1 พัฒนาการทางความคิดก่อนทุนนิยมอุตสาหกรรม

เซอร์ วิลเลียม เพตตี (**Sir William Petty**) ถูกกล่าวถึงในฐานะเป็นผู้สถาปนาเศรษฐศาสตร์การเมือง (the founder of political economy) ขณะเดียวกันก็เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษยุคแรกที่วางรากฐานระบบคลาสสิกส์ (classical system) เพตตีเกิดในปี 1623 เป็นบุตรช่างทอผ้าที่ยากจนในเมืองแฮมเชอร์ (Hampshire) เป็นผู้ผ่านประสบการณ์มากมาย เคยเป็นเด็ก

ก่อนยุคเพตตี แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์สอดรับการเปลี่ยนแปลงมาเรื่อยๆ การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดคือ การเปลี่ยนแปลงจากบทบาทด้านการค้า (trade) มาเป็นการผลิต (production) และจากความสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้า (merchant) กับนักการเงิน (financier) มาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างทุน (capital) กับแรงงาน (labour) และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ สาระสำคัญของแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของราคา (price) และมูลค่า (value) ซึ่งแนวคิดเรื่องนี้แตกต่างจากแนวคิดสมัยอริสโตเติลเรื่อยมาจนถึงยุคกลาง ซึ่งเป็นช่วงสมัยของการเน้นเรื่องความยุติธรรม (justice) คือต้องมีความยุติธรรมเท่าเทียมกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายเมื่อการแลกเปลี่ยนเกิดขึ้น ประเด็นดังกล่าวเป็นหลักคำสอนเรื่องราคายุติธรรม (just price) สมัยยุคกรีก และยุคกลาง

สมัยยุคพาณิชย์นิยมเริ่มตั้งคำถามไปที่ราคา (price) ว่าเป็นมรรควิถีที่นำไปสู่ความมั่งคั่งของประเทศ ความมั่งคั่งคือทุนทางพาณิชย์ (commercial capital) ที่อยู่ในรูปของเงินตรา (money) และคำตอบคือ ต้องขายให้ได้กำไร กำไรคือความได้เปรียบด้านการค้ากับต่างประเทศ การค้าขายต้องซื้อถูกขายแพง ยุคสมัยนี้จึงเป็นยุคความสัมพันธ์ระหว่างเงินตรา (money) และราคา (price)

การขยายตัวของอุตสาหกรรมทำให้การผลิต (production) เข้ามาแทนการค้า (trade) กระบวนการผลิตนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพันธกรณีทางสังคม การผลิต (production) สร้างความมั่งคั่งให้ประเทศได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปกระตุ้นการค้าระหว่างประเทศ ระบบคลาสสิกส์ได้หยิบยกเรื่องความมั่งคั่งและมูลค่าขึ้นมากล้นปัญหาอภิปราย

ในประเทศอังกฤษก็ถือกำเนิดนักคิดที่เป็นผู้วางรากฐานระบบคลาสสิกส์ที่สำคัญคนหนึ่ง ท่านผู้นั้นคือ เซอร์ วิลเลียม เพตตี (Sir William Petty) เพตตีมีแนวคิดเรื่องปรัชญาการเมืองแบบเดียวกับ ฮอบส์ แต่วิธีการนำเสนอแตกต่างกัน เพตตีจะนำเสนอโดยยกประเด็นปัญหาเศรษฐกิจขึ้นมาวิเคราะห์ แล้วเชื่อมโยงไปสู่การวิเคราะห์ปัญหา การเมืองและสังคม การนำเสนอปัญหาความมั่งคั่ง (wealth) และมูลค่า (value) ของเพตตี นำไปสู่การปฏิวัติลัทธิทุนนิยมอุตสาหกรรม

3.2.2 ทศหนะต่อการคลังรัฐบาล

การคลังรัฐบาล (state finance) เดิมรัฐมีรายได้จากระบบศักดินา (feudal system) ซึ่งเป็นรูปแบบการแบ่งรายได้จากเจ้าผู้ครองที่ดิน (landlord) ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นระบบจัดเก็บภาษีแห่งชาติแทน เมื่อการค้าระหว่างประเทศมีบทบาทเพิ่มขึ้น และมองว่า นโยบายรายได้และรายจ่ายของภาครัฐจะเป็นตัวกำหนด การขยายตัวหรือหดตัวทางเศรษฐกิจ และนี่คือประเด็นที่มาของการตั้งคำถามเรื่องมูลค่า (value) และความมั่งคั่ง (wealth)

ในหนังสือ Treatise on Taxes ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของรายได้และรายจ่ายของรัฐบาล และได้พูดถึงมรรควิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้คนหนึ่งได้เพิ่มขึ้นและอีกคนหนึ่งได้ลดลง (the best means of raising the one and disbursing the other) แนวคิดนี้ไปสอดคล้องกับแนวคิดของวิลเฟรด พาเรโต เรื่องจุดเหมาะสมของพาเรโต (Pareto optimality) ที่ว่า “สวัสดิการของคนหนึ่งดีขึ้น สวัสดิการของอีกคนหนึ่งต้องไม่เลวลง (The welfare of one is better off, and that of no one is worse off.)” เพตตีเห็นด้วยกับโทมัส มุนในหลักการที่ว่า “การจัดเก็บภาษีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ (taxation is inevitable)” トラบไตที่ยังมีรัฐ การจัดเก็บภาษีต้องคงอยู่ควบคู่กับการมีรัฐ การจัดเก็บภาษีจึงเป็นนิรันดร์ และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้” แต่ผู้นำหรือผู้ปกครอง (the prince) ต้องไม่ฟุ่มเฟือย และไม่ควรร้างเหตุจุกเงินที่ยังไม่เกิดขึ้น เพื่อเป็นข้ออ้างเพิ่ม

การให้บริการด้านสาธารณสุขโลก
การป้องกันประเทศ
การบริหารงาน
กระบวนการยุติธรรม และ
รายจ่ายด้านการศาสนา (Pastorage of men's souls)

เพตตีไม่เห็นด้วยกับรายจ่ายด้านการสงครามและรายจ่ายในการดูแลบุคคลส่วนเกินที่มีชีพพลเมืองของอังกฤษหรือชาวอังกฤษที่อยู่นอกประเทศ เพตตีสนับสนุนรายจ่ายสำหรับบุคคลที่ว่างงาน และผู้เกษียณอายุ เพราะเป็นบุคคลที่ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้

ทัศนะของเพตตีต่อการเพิ่มรายได้หรือการเก็บภาษีของรัฐเป็นไปในแนวทางเดียวกับปรัชญาของฮอบส์ เขาแสดงออกอย่างชัดเจนในเรื่องผลประโยชน์ของปัจเจกชน (individual self-interest) และเคารพในทรัพย์สินของบุคคลอย่างสูงเพราะ ทรัพย์สินเป็นตัวกำหนดฐานะของบุคคล การมีรัฐก็เพื่อปกป้องทรัพย์สินของบุคคล และบุคคลก็มีหน้าที่เสียภาษีให้กับรัฐ ภาษีที่แต่ละบุคคลเสียก็ให้คิดเป็นสัดส่วนต่อทรัพย์สินของบุคคลนั้น ๆ ใครมีทรัพย์สินมากก็เสียภาษีมาก ใครมีทรัพย์สินน้อยก็เสียภาษีน้อย ทรัพย์สินส่วนบุคคลจึงเป็นผลประโยชน์ที่ประชาชนพึงพอใจภายใต้การปกป้องของรัฐ (“ The state exists to protect the individual's property , and the individual has to be prepared to contribute towards the expenses of the state. That contribution should be in proportion to the property, benefits of which the

3.2.3 ทศนะต่อการเช่า

เพตตีวิเคราะห์การจัดเก็บภาษีจากค่าเช่า (rent) และเสนอให้มีการจัดเก็บภาษีจากผู้มีรายรับจากค่าเช่าทุกรูปแบบ การวิเคราะห์การจัดเก็บภาษีและผลตกกระทบหรือภาระภาษีของเพตตี นำไปสู่การถกอภิปรายเรื่อง ทฤษฎีมูลค่า (theory of value) นอกจากนี้เพตตียังได้วิเคราะห์ ทฤษฎีมูลค่าและค่าจ้าง ทฤษฎีกำไรหรือส่วนเกิน ทฤษฎีค่าเช่า ทฤษฎีมูลค่าที่ดิน ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย และทฤษฎีการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

เพตตีให้ความสำคัญกับแรงงานมาก และมองว่าแรงงานเป็นแหล่งที่มาของความมั่งคั่งของประเทศ โดยกล่าวว่า “แรงงานคือพ่อและเป็นที่มาของความมั่งคั่ง ขณะที่ที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูกคือแม่ (Labour is the father and active principle of wealth, as lands are the mother)”⁷ ความมั่งคั่งทั้งหลายทั้งปวงจึงล้วนเป็นผลพวงของแรงงาน การผลิตยุคใหม่ต้องมีการแบ่งงานกันทำ เพื่อก่อให้เกิดความชำนาญงานในการผลิตสาขาต่างๆ

---

⁵ Ibid, p. 102.

⁶ Ibid, p. 102.

⁷ Ibid, p. 104.

ในเรื่องของค่าเช่า (rent) เพตตีมองว่าค่าเช่าคือส่วนต่างของผลผลิตที่ผลิตได้หักออกจากส่วนของแรงงานผู้ผลิตที่ต้องนำไปแลกกับอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ นี่คือการวิเคราะห์ส่วนเกิน (surplus) และเป็นต้นกำเนิดการวิเคราะห์มูลค่า (value) ที่เป็นระบบ

4. แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์การเมืองกับพัฒนาการของทุนนิยมอุตสาหกรรม

ครั้งแรกของศตวรรษที่ 18 แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ในประเทศอังกฤษพัฒนาขึ้นมาอย่างเห็นได้ชัด มีปราชญ์เมธีที่นำเสนอในเรื่องนี้มากมาย โดยเฉพาะบุคคลที่เดินตามแนวคิดของเพตตี เช่น จอห์น ล็อก เซอร์ ดัดเลย์ นอร์ธ จอห์น ลอว์ เดวิด ฮูม วิชาร์ต แदनติลลอน และ เซอร์ เจมส์ สจ๊วต เป็นต้น

4.1 แนวคิดจอห์น ล็อก

จอห์น ล็อก (John Locke) เขียนเรื่อง Some Considerations of the Consequences of Money (1690) และ Two Treatises concerning Government (1690) ล็อกเป็นผู้อธิบายเชื่อมโยงทางแนวคิดของนักพหุชนิยมกับทฤษฎีของเพตตีได้ดีที่สุด ยกเว้นในส่วนที่ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ล็อกจะมีทัศนะแตกต่างออกไปอย่างเห็นได้ชัดจนล็อกได้หยิบยกทฤษฎีเรื่องค่าเช่า อัตราดอกเบี้ย และเงินตรา ของเพตตีขึ้นมาวิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจและได้วิเคราะห์ลงไปโดยละเอียดมากกว่าที่เพตตีวิเคราะห์ไว้ โดยเฉพาะการวิเคราะห์การเพิ่มขึ้นและลดลงของราคา การลดอัตราดอกเบี้ย และการเพิ่มขึ้นของเงินตรา

ทัศนะต่อค่าเช่า

ล็อกมองว่า ค่าเช่าคือส่วนเกิน (surplus) และมองว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้เงินตรามีประสิทธิภาพ (productivity) ในการผลิต หรือก่อให้เกิดผลผลิตเช่นเดียวกับที่ดิน และสรุปว่า คนที่มีที่ดินมากเกินกำลังการผลิตของตัวเอง จะนำที่ดินไปให้คนอื่น

ทัศนะต่อมูลค่า

ลือกมองว่าแผ่นดิน (the earth) เป็นของทุกคน ทรัพย์สินที่เอกชนแต่ละคนได้มาล้วนเกิดจากแรงงานของพวกเขาและส่วนหนึ่งเป็นบำเหน็จที่ธรรมชาติกำหนดให้มา ปัจเจกชนหรือบุคคลแต่ละคนควรถือทรัพย์สินเป็นจำนวนเท่าที่ตัวเองจะดูแลรักษาได้ การถือครองที่ดินก็เช่นกัน ต้องถือไว้เป็นจำนวนเท่าที่ตัวเองจะทำการผลิตหรือเพาะปลูกได้ แรงงานคือแหล่งที่มาของมูลค่าที่สำคัญที่สุด มูลค่าของผลผลิตจากที่ดินเกือบทั้งหมดมาจากแรงงาน ส่วนที่เหลือเป็นของกำนัลจากธรรมชาติ

ทัศนะต่อเงินตรา

ลือก เน้นหน้าที่ของเงินในการเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน (medium of exchange) และอธิบายว่า ถ้าอัตราดอกเบี้ยคงที่ ระดับราคาจะเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ราคา (price) จะถูกกำหนดโดยปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ ฉะนั้นปริมาณเงิน จำนวนผู้ซื้อและผู้ขาย จะไปกำหนดราคาตลาด (market price) ปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในตลาดเพียงปัจจัยเดียวก็เพียงพอที่จะกำหนดมูลค่าของสินค้าได้ เมื่อปริมาณเงินเปลี่ยนแปลงจะไปมีผลกระทบต่อราคากว่าคือถ้าปริมาณเงินเพิ่มขึ้นจะทำให้ระดับราคาเพิ่มขึ้น และถ้าปริมาณเงินลดลง ระดับราคาก็จะลดลงด้วย ราคาจึงถูกกำหนดโดยปริมาณเงิน จำนวนผู้ซื้อ และผู้ขาย

ทัศนะต่อการค้าระหว่างประเทศ

ลือกมีทัศนะต่อการค้าระหว่างประเทศว่า การค้ากับต่างประเทศต้องมีปริมาณเงินเพียงพอ และต้องมีมากกว่าประเทศคู่แข่งทางการค้า ราคาสินค้าทุกชนิดเมื่อรวมกันแล้วต้องเท่ากับมูลค่าทองคำแท่งที่มีอยู่ ถ้าประเทศมีปริมาณเงินน้อยกว่าประเทศคู่แข่งทางการค้า ราคาสินค้าของประเทศคู่แข่งจะถูกกว่า ซึ่งเท่ากับเป็นการบังคับให้ขายถูกซื้อแพง ซึ่งจะทำให้เสียเปรียบดุลการค้า

4.2 แนวคิดของ เซอร์ ดัดเลย์ นอร์ธ

เซอร์ ดัดเลย์ นอร์ธ (Sir Dudley North) เขียนเรื่อง Discourses upon Trade ชื่อเต็มคือ Discourses upon Trade ; principally directed to the cases of the Interest, Coynage, clipping, increase of Money (1691) นอร์ธมีแนวคิดหลายๆ เรื่องแบบเดียวกับล็อก โดยเฉพาะการอธิบายความสัมพันธ์ของแนวคิดนักพาณิชยนิยมเชื่อมโยงกับทฤษฎีของเพตตี

นอร์ธให้ความสำคัญกับการค้าเสรี (free trade) คัดค้านลัทธิปกป้องการค้า (protectionism) นอร์ธมองว่าโลกทั้งหมดเป็นหน่วยหนึ่งทางเศรษฐกิจ ประเทศหนึ่งประเทศใดก็เป็นหน่วยหนึ่งทางเศรษฐกิจของโลกเช่นเดียวกัน การค้าไม่มีใครไม่ต้องการทำไร เพราะไม่มีพ่อค้าคนใดประกอบอาชีพอยู่ได้โดยไม่มีกำไร จะเห็นว่าเป็นทัศนะที่สอดคล้องกับแนวโน้มของพัฒนาการทางเศรษฐกิจในขณะนั้นจึงเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลในทางทฤษฎีที่ยิ่งใหญ่

ทัศนะต่อค่าเช่า

นอร์ธ หยิบยกเรื่องค่าเช่า (rent) ดอกเบี้ย (interest) และเงินตรา (money) ของเพตตีขึ้นมาวิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และกลายมาเป็นประเด็นสำคัญของการถกอภิปรายปัญหาในขณะนั้น นอร์ธคัดค้านการออกกฎหมายมาควบคุมอัตราดอกเบี้ย โดยมองว่าอัตราดอกเบี้ยจะสูงหรือต่ำเป็นผลเชื่อมโยง (consequence) มิใช่สาเหตุของปริมาณเงินที่นำออกมาใช้จ่ายมากหรือน้อย แต่การขยายตัวของการค้าจะทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยลดลง และอัตราดอกเบี้ยจะลดลง ถ้ามีผู้ให้กู้จำนวนมากกว่าผู้ขอกู้ อัตราดอกเบี้ยต่ำจะไม่ทำให้เกิดการค้า ในทางกลับกันการเพิ่มขึ้นของการค้าจะทำให้ปริมาณเงินที่มีอยู่ (stock) เพิ่มขึ้น และอัตราดอกเบี้ยจะลดลง นอร์ธเห็นด้วยกับมุมมองในการนำเอาโลหะมีค่าออกมาหมุนเวียนทำการค้ากับต่างประเทศ ปริมาณเงินที่ได้จากต่างประเทศหรือได้มาจากเหมืองภายในประเทศ ถ้ามีมากเกินไปความต้องการเพื่อการค้า มันก็เป็นเพียงผลิตภัณฑ์ธรรมดาๆ ชนิดหนึ่งเท่านั้นเอง

ทัศนะต่อทุน

นอร์ธเรียกทุน (capital) ว่าหุ้น (stock) จึงเป็นบุคคลแรกที่มีแนวคิดที่ชัดเจนที่สุดในเรื่องของทุน นอร์ธเสนอให้ออกหุ้นทางการค้า (stock-in-trade) โดยให้บุคคลที่ไม่มีความสามารถในการใช้ทุนหรือหุ้นของเขา หรือบุคคลที่มีความกังวลในการใช้ทุนหรือหุ้นของเขา ให้พวกเขาเหล่านี้ออกหุ้นมา แล้วให้พ่อค้าหรือผู้ที่ต้องการทุนมาทำการค้ากู้ยืมเพื่อนำไปทำการค้า การให้กู้หุ้นมีลักษณะเช่นเดียวกับการให้เช่าที่ดิน ผู้ให้กู้จะได้รับอัตราดอกเบี้ย (interest) เช่นเดียวกับเจ้าของที่ดินที่ได้รับค่าเช่า (rent) จากการให้เช่าที่ดิน ขุนนางที่ดินหรือเจ้าผู้ครองที่ดิน (landlords) และ “เจ้าผู้ครองหุ้น (stock lords)” จึงไม่มีความแตกต่างกัน และ นอร์ธกล่าวว่า “ไม่มีใครร่ำรวยโดยถือครองทรัพย์สินทั้งหมดในรูปของเงินตรา (No one could get rich by having all his possessions in the form of money)” บุคคลจะมั่งคั่งเพิ่มขึ้นเมื่อนำทรัพย์สินที่ครอบครองอยู่ไปให้เช่า หรือไม่ก็นำไปทำการค้า นั่นคือ บุคคลต้องนำเงินไปทำกำไร

ทัศนะต่ออัตราดอกเบี้ย

นอร์ธ ให้ทัศนะว่า อัตราดอกเบี้ยจะลดลงเมื่อมีผู้ให้กู้มากกว่าผู้กู้ และอัตราดอกเบี้ยต่ำจะไม่ทำให้เกิดการค้า และถ้าการค้าขยายตัวเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณเงิน (หุ้น) เพิ่มขึ้น นำไปสู่การลดลงของอัตราดอกเบี้ย

ทัศนะของนอร์ธและล็อกแทบจะไม่มี ความแตกต่างกัน เพราะทั้งคู่หยิบยกเอาทฤษฎีของเพตตีเรื่อง ค่าเช่า อัตราดอกเบี้ย และเงินตราขึ้นมาวิเคราะห์

4.3 แนวคิดของจอห์น ลอว์

จอห์น ลอว์ (John Law) มีชื่อเสียงด้านนักธุรกิจมากกว่าที่จะเป็นนักเศรษฐศาสตร์ แต่ทฤษฎีเงินตรา (theory of money) ที่ลอว์วิเคราะห์ นับว่ามีเนื้อหาสาระและเป็นแนวคิดที่นักการเงินสมัยต่อมาต้องนำไปตีความและพัฒนา ลอว์จึงเป็นผู้สร้างคุณูปการให้กับทฤษฎีการเงิน

ทัศนะต่อเงินตรา

ลอว์ไม่เชื่อว่าเงินกระดาษ (paper money) หรือธนบัตรจะมีมูลค่าเท่ากับเงินโลหะ (metallic money) เงินตราเป็นเจ้าของแห่งพลังอำนาจ ปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจจะนำไปสู่การจ้างงาน (...money possesses an active power and that a good supply of it is necessary in order to create employment) ทัศนะต่อเงินตราของลอว์เป็นแนวคิดแบบเดียวกับนักพาณิชยนิยม โดยเห็นว่าถ้ามีส่วนเกินจากการส่งออกจะทำให้ปริมาณเงินภายในประเทศเพิ่มขึ้นและให้นำเงินโลหะไปเก็บในท้องพระคลัง แล้วนำเงินกระดาษออกมาหมุนเวียนแทน และข้อเสนอของลอว์ก็ถูกนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติ ลอว์ต้องการให้รัฐมีสต็อกของสมบัติ (treasure) จึงเสนอให้นำธนบัตรออกมาใช้ และเก็บโลหะเงินและทองคำไว้ในพระคลังสมบัติ

แนวคิดของลอว์เป็นที่มาของแนวคิดสำนักธรรมชาตินิยม (physiocrats) โดยกล่าวว่า ปัญหาเงินเพื่อจะทำให้ธุรกิจล้มละลายได้ และสิ่งที่เหลือคือที่ดิน(land) ฉะนั้น ต้องปรับปรุงหรือเพิ่มวิสาหกิจการเกษตรให้มากขึ้นซึ่งเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อนักคิดฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 18

ลอว์เป็นผู้สถาปนา “ทฤษฎีมูลค่าความรู้สึกรู้สึก (subjective theory of value)” โดยกล่าวว่า ไม่มีอะไรมีมูลค่า ถ้าไม่นำสิ่งนั้นไปใช้ประโยชน์ เงินตราก็เช่นกัน จะมีมูลค่าก็ต่อเมื่อมีการนำไปใช้ (Nothing has any value except for the use to which one put it. The same is true of money commodity, even in relation to its monetary

4.4 แนวคิดของเดวิด ฮูม

เดวิด ฮูม (David Hume) เป็นที่รู้จักในฐานะนักปรัชญา แต่ผลงานด้านเศรษฐศาสตร์ก็เป็นที่ยอมรับ และถือเป็นนักเศรษฐศาสตร์ก่อนสมัยสมิธ (pre-Smithian economist) ที่สำคัญที่สุดคนหนึ่ง ฮูมเขียนเรื่อง **Political Discourse** (1752) เป็นผลงานด้านแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับเงินตรา ดอกเบี้ย การพาณิชย์ และดุลการค้า นับเป็นผลงานที่อธิบายได้ชัดเจนมาก

และมีข้อสรุปที่ยอดเยียม

ทัศนะต่อการค้า

ฮูมยกย่องชนชั้นพ่อค้าว่าเป็นชาติพันธุ์ของมนุษย์ที่มีประโยชน์ที่สุดและเป็นพลังขับเคลื่อนการผลิต (..the merchant as one of the most useful races of men and as the motive force of production) การใช้จ่ายเงินจะไปกระตุ้นการค้า ทรัพย์สินสมบัติเป็นสิ่งที่ต้องแสวงหา เงินตราคือ สัญลักษณ์เพื่อการแลกเปลี่ยน ปริมาณเงินภายในประเทศที่มีอยู่จะไม่มีค่าอะไรเลย ถ้าไม่นำไปทำการค้า

ทัศนะต่อดุลการค้า

ฮูม กล่าวว่า การถกอภิปรายเรื่องดุลการค้าที่ผ่านมาไม่ถูกต้อง และให้ทัศนะว่าการเคลื่อนย้ายสินค้าจะกระทบราคาและการพาณิชย์กรรม ดุลการค้าของประเทศไม่ควรขาดดุลหรือเกินดุลอย่างถาวร (The balance of trade of a country could not permanently favourable or unfavourable) ดุลการค้าของประเทศขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ฮูมจัดตัวเองอยู่ในกลุ่มนักการค้าเสรี

ทัศนะต่อเงินตรา

ฮูม มีทัศนะว่า ราคาถูกกำหนดโดยปริมาณเงิน มูลค่าของเงินเป็นเรื่องสมมุติ เงินตราคือตัวแทนของผลิตภัณฑ์ มูลค่าของเงินที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนถูก

ทัศนคติต่อดอกเบี๋ย

ฮูม มองว่าอัตราดอกเบี๋ยต่ำเป็นสัญญาณที่ชัดเจนที่สุดของความรุ่งเรืองทางการค้าของประเทศ แม้ว่าอัตราดอกเบี๋ยจะไม่ใช่สาเหตุ แต่เป็นผลกระทบต่อการค้า รัฐจึงไม่ควรควบคุมอัตราดอกเบี๋ย ควรปล่อยให้อัตราดอกเบี๋ยลอยตัวตามธรรมชาติ ฮูมปฏิเสธแนวคิดของล๊อคที่ว่า อัตราดอกเบี๋ยต่ำ มีสาเหตุจากปริมาณเงินมีมากเกินไป ฮูมให้ทัศนะว่าอัตราดอกเบี๋ยถูกกำหนดโดย ปริมาณและความต้องการของผู้ให้กู้และผู้กู้ ถ้าผู้ให้กู้มีมากกว่าผู้กู้อัตราดอกเบี๋ยจะต่ำ ในทางกลับกัน ถ้าผู้ให้กู้มีน้อยกว่าผู้กู้ อัตราดอกเบี๋ยจะสูง ในกรณีหลังจะนำไปสู่การชะลอตัวของการอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม

ทัศนคติต่อกำไร

ฮูมเห็นด้วยกับแนวคิดของนอร์ธที่ว่า กำไรคือคุณภาพของทุน กำไรเกิดจากการทำธุรกรรมทางพาณิชย์ กำไรและอัตราดอกเบี๋ยมีความสัมพันธ์กัน ถ้าการประกอบธุรกรรมทางพาณิชย์ให้กำไรต่ำ ผู้ขอกู้เงินจะมีน้อยทำให้อัตราดอกเบี๋ยลดลง และถ้าการประกอบธุรกรรมทางพาณิชย์ได้กำไรสูง ผู้ขอกู้เงินจะมีมากทำให้อัตราดอกเบี๋ยสูง เพราะฉะนั้น ถ้าอัตราดอกเบี๋ยต่ำจะนำไปสู่ผลพวงของธุรกรรมพาณิชย์ที่ยิ่งใหญ่

ทัศนะต่อที่ดิน

ฮูมให้ทัศนะว่าที่ดิน (land) เป็นแหล่งที่มาของสรรพสิ่งที่มีประโยชน์ทั้งหมด ฮูมไม่เห็นด้วยกับการเก็บดอกเบี้ยจากที่ดิน (landed interest) เพราะเป็นภาระของผู้เช่าที่ดิน ขณะที่เจ้าของที่ดินซึ่งไม่ได้ทำการผลิตจะไม่เสียดอกเบี้ยจากที่ดิน เจ้าของที่ดินจึงไม่ควรเก็บค่าเช่าจากผู้เช่าในราคาที่แพง ควรเก็บเพียงเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และลดการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย และควรลดขนาดการถือครองที่ดินลง ทุนของพวกเขา ก็จะลดลงด้วย ทำให้มีความต้องการทุนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น

ทัศนะต่อชนชั้นพ่อค้า

ฮูมยกย่องชนชั้นพ่อค้าว่าเป็นชาติพันธุ์ที่มีประโยชน์ที่สุดและเป็นพลังขับเคลื่อนการผลิต ชนชั้นพ่อค้าเป็นกลุ่มคนที่ทำงานเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ เป็นกลุ่มคนที่สร้างทุนจำนวนมหาศาลให้กับประเทศและก็สร้างกำไรให้กับประเทศ พ่อค้ามิใช่จะร่ำรวยทุกคนเสมอไป บางคนค้าขายได้กำไรต่ำบางคนก็ขาดทุน และบางคนก็ยังมีฐานะที่ยากจนอยู่ ในขณะที่เจ้าของที่ดินไม่ใช่เป็นผู้ผลิตแต่มีรายได้จากค่าเช่าตามขนาดที่ดินที่ถือครอง จึงควรลดการถือครองที่ดินของพวกเขาลง ความต้องการทุนของพวกเขาจะเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยจะเพิ่มขึ้น ความต้องการทุนที่เพิ่มขึ้นจะทำให้พาณิชย์กรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นกำไรลดลงและท้ายที่สุดทำให้อัตราดอกเบี้ยลดลง

4.5 แนวคิดของริชาร์ด แคนติลลอน

ริชาร์ด แคนติลลอน (Richard Cantillon) เขียนเรื่อง *Essai sur la nature du commerce en general* (1755) เข้าใจกันว่าเขียนขึ้นก่อน *Political Discourse* (1752) ของฮูม แต่นำมาตีพิมพ์เผยแพร่ทีหลัง หนังสือเล่มนี้ของ แคนติลลอน ถือเป็นตำราหลักทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นระบบที่สุด ก่อนที่ *The Wealth of Nations* ของอดัม สมิท จะเผยแพร่สู่สายตาชาวโลก

ส่วนแรกของหนังสือ *Essai sur la nature du commerce en general* อธิบายเรื่องโครงสร้างเศรษฐกิจ ค่าจ้าง มูลค่า ประชากร และเงินตรา ส่วนที่สอง อธิบายปัญหาของเงินตรา การแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ย ส่วนที่สาม อธิบายเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ กลไกการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและสินเชื่อ (credit) โดยเฉพาะในส่วนที่สองและสามเป็นการบรรยายและวิเคราะห์ที่ยอดเยียมมากและถือเป็นต้นกำเนิดการบรรยายและวิเคราะห์เรื่องดังกล่าว

แคนดิลลอนสามารถผสมผสานระหว่างความคิดเห็นส่วนตัว บวกกับประสบการณ์ด้านการค้าเข้ากับหลักเศรษฐศาสตร์ได้อย่างกลมกลืน แคนดิลลอนจึงไม่ประสบความสำเร็จในการอธิบายกลไกการชำระเงินระหว่างประเทศเหมือนกับที่ ล็อก ประสบมาก่อนหน้านี้ งานเขียนของ แคนดิลลอนจึงเป็นผลงานที่ล้ำหน้าและทันสมัยที่สุดในยุคนั้น ก่อนที่ *The Wealth of Nations* จะเปิดตัวออกมา

ทัศนะต่อดุลการชำระเงิน

แคนดิลลอนมีทัศนะต่อดุลการชำระเงิน (balance of payment) ว่า ถ้ารัฐส่งออกมากกว่านำเข้า จะเป็นการดึงดูดทรัพยากรจากประเทศอื่นมาสู่ประเทศของตน ทำให้กระแสการหมุนเวียนของเงินตราภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากปริมาณเงินที่เพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อราคาทำให้ระดับราคาเพิ่มขึ้น และท้ายสุดจะกระทบต่อราคาแรงงาน (ค่าจ้าง) ทำให้ราคาแรงงานแพงขึ้น นับเป็นหลักคิดที่เป็นที่มาของการวิเคราะห์ดุลการชำระเงิน

ทัศนะต่อปริมาณเงิน

แคนดิลลอนวิเคราะห์ผลกระทบจากการแสวงหาการหมุนเวียนของเงินที่เพิ่มขึ้นว่า ถ้าหากปริมาณทองคำที่ได้จากเหมืองคงที่ ดุลการชำระเงินที่เกินดุล จะทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่ออำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น กลุ่มบุคคลกลุ่มแรกที่มีอำนาจซื้อเพิ่มสูงขึ้นคือเจ้าของกิจการและแรงงาน ความต้องการสินค้าของพวกเขาจะเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน ต้นทุนของพ่อค้าจะเพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน ทำให้ส่วนแบ่งของการกระจายผลิตภัณฑ์ไปสู่ประชาชนทั่วประเทศลดลง ซึ่งก็คือ ทำให้การกระจายความมั่งคั่งลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้น การอธิบายในเรื่องนี้ แคนดิลลอนทำได้ดีกว่าฮูม

ทัศนะต่อการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

แคนติลลอนชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนในเรื่องของการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ (foreign exchange) โดยการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินค้าที่ขาย การเก็งกำไรและการเคลื่อนย้ายสินค้า เหล่านี้เข้าไปเชื่อมสัมพันธ์กับอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ (rate of exchange) อย่างไร แคนติลลอนอธิบายให้เห็นอย่างชัดเจนถึงสาเหตุที่ทำให้ให้อัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้นหรือลดลงด้วยราคาเสมอภาค (parity) รวมทั้งการเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและจะส่งผลกระทบต่อดุลการชำระเงินอย่างไร

ทัศนะต่อมูลค่า และ ค่าจ้าง

การอธิบายเรื่องมูลค่า (value) และค่าจ้าง (wage) ของแคนติลลอนได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของเพตตีและล็อก การอธิบายเรื่องนี้จึงไม่มีประเด็นแปลกใหม่ขึ้นมา เพียงแต่ชี้ให้เห็นว่ามูลค่าเกิดจากแรงงาน (labour) โดยเรียกทฤษฎีแรงงานว่า “ทฤษฎีต้นทุนการผลิต (theory of costs)” แล้วนำมาวิเคราะห์ผสมผสานกับทฤษฎีอุปสงค์ (theory of demand) และทฤษฎีอุปทาน (theory of supply)

ทัศนะต่อความมั่งคั่ง

แคนติลลอนให้ทัศนะว่าที่ดิน (land) เป็นแหล่งที่มาของความมั่งคั่ง (wealth) แรงงานเป็นพลังก่อให้เกิดผลผลิตจากที่ดิน ปัจจัยอื่นเป็นเพียงส่วนประกอบ ราคาและมูลค่าของทุกสิ่งเกิดจากที่ดินและแรงงานซึ่งเป็นปัจจัยการผลิต (The Price and Intrinsic Value of a Thing in general is the measure of the Land and Labour which enter into its Production.) เพราะฉะนั้นในการผลิตสินค้าสองอย่าง ถ้าใช้ที่ดินและแรงงานเท่ากันในการผลิต ราคาสินค้าสองอย่างนั้นต้องเท่ากัน และถ้าใช้แรงงานและที่ดินเป็นสัดส่วนเท่ากันในการผลิต (แรงงาน 1 คน ทำการผลิตบนที่ดิน 1 แปลง) ราคาของที่ดิน (ค่าเช่า) ต้องเท่ากับราคาแรงงาน (ค่าจ้าง) แต่การผลิตสินค้าบางอย่างใช้ที่ดินมากเช่นการเกษตรกรรม ขณะที่อุตสาหกรรมบางอย่างใช้ที่ดินน้อย เช่น อุตสาหกรรม ทำนาฬิกา ราคาแรงงาน (ค่าจ้าง) ในการทำนาฬิกาจึงไม่

ทักษะต่อต้นทุนการผลิต

ในเรื่องต้นทุนการผลิต (costs of production) แคนดิลลอนให้ทัศนะว่า ค่าจ้าง (wage) และราคาวัตถุดิบ (costs of materials) จะไปกำหนดมูลค่า (value) โดยมูลค่าจะจำแนกออกเป็น “มูลค่าธรรมชาติ (intrinsic value)” และ “มูลค่าตลาด (market value)” มูลค่าของสินค้าประเด็นหลังจะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามสภาพของตลาดที่ถูกกำหนดโดยอุปสงค์ต่อและอุปทานของสินค้า ขณะที่มูลค่าตามธรรมชาติจะไม่เปลี่ยนแปลงเพราะเป็นมูลค่าของความรู้สึก ตัวอย่างเช่น การสร้างบ้านที่สวยงามเพื่ออยู่อาศัยบนที่ดินแปลงหนึ่ง มูลค่าธรรมชาติจะไม่เปลี่ยนแปลงไป มูลค่าธรรมชาติจะมีราคาสูงกว่ามูลค่าตลาดและไม่ขึ้นลงตามราคาตลาด แต่ถ้าเป็นการสร้างบ้านเพื่อขาย ราคาตลาดของบ้านและที่ดินจะเปลี่ยนแปลงไปตามอุปสงค์และอุปทานในท้องตลาด ถ้าอุปสงค์ต่อบ้านและที่ดินในท้องตลาดมีน้อยราคาบ้านและที่ดินจะลดต่ำลง และอาจลดต่ำกว่ามูลค่าธรรมชาติซึ่งเป็นราคาตามความรู้สึก มูลค่าธรรมชาติจึงเป็นราคาที่ไม่ขึ้นลงตามราคาตลาด

ทักษะต่อทฤษฎีปริมาณเงิน

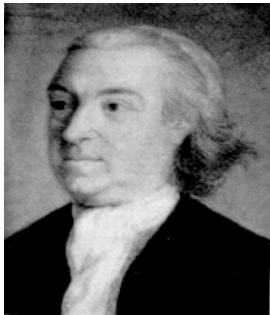
แคนดิลลอนเห็นด้วยกับทฤษฎีปริมาณเงิน (quantity theory of money) ของล็อก โดยชี้ให้เห็นว่าปริมาณสินค้าที่ส่งออก ต้องสัมพันธ์กับปริมาณเงินภายในประเทศ ถ้าปริมาณเงินที่หมุนเวียนภายในประเทศมีน้อย ต้องลดปริมาณการส่งออกสินค้า กล่าวคือ ถ้าอุปสงค์ต่อปริมาณเงินมีมาก แสดงว่าปริมาณเงินที่หมุนเวียนในท้องตลาดมีน้อย อำนาจซื้อของประชาชนต่ำ ราคาสินค้าภายในประเทศลดลง ปริมาณการส่งออกสินค้าลดลง เพราะส่วนหนึ่งขายภายในประเทศได้อยู่แล้ว ในทางกลับกันถ้าอุปทานของเงินมีมาก หรือปริมาณเงินที่หมุนเวียนในท้องตลาดมีมาก อำนาจซื้อของประชาชนสูง ราคาสินค้าภายในประเทศสูง (ราคาสูงกว่าสินค้าที่นำเข้า) ประชาชนจะหันไปซื้อสินค้าจากต่างประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องส่งออกให้มาก แคนดิลลอนนำพลังของอุปสงค์และอุปทานมาอธิบายทฤษฎีปริมาณเงินเพื่อขยายความ แนวคิดของล็อกให้ถูกต้องยิ่งขึ้น แคนดิลลอนปฏิเสธหลักคิดที่ว่าเงินตรามีมูลค่าตามจินตนาการ

แคนดิลลอนอธิบายทฤษฎีมูลค่าของเงินและทฤษฎีบทบาทของเงินว่า เงินเป็นมาตรวัดมูลค่า โดยให้เหตุผลว่า มูลค่าธรรมชาติของโลหะก็เหมือนกับมูลค่าตลาดของสินค้าที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยแรงงานและที่ดินที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้น (The intrinsic Value of Metals is like everything else proportion able to the Land and Labour that enters into production) และขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของสินค้านั้นๆ มูลค่าของเงินก็เช่นเดียวกัน จะต้องสอดคล้องกับหลักความจริงว่า จะเอาเงินตราแลกเปลี่ยนกับสินค้าอะไร และสินค้านั้นถูกกำหนดโดยราคาที่ดิน (ค่าเช่า) และราคาแรงงาน (ค่าแรง) เท่าไร

ทัศนะต่อมูลค่าแรงงานและประสิทธิผลการผลิตของที่ดิน

แคนดิลลอนให้ทัศนะว่ามูลค่าแรงงาน (the value of labour) และประสิทธิผลการผลิตของที่ดิน (the produce of the land) ต้องเท่ากัน กล่าวคือมูลค่าธรรมชาติของแรงงานจะเท่ากับจำนวนที่ดินที่เขาใช้ในการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเขาเองบวกกับ จำนวนที่ดินที่เท่ากันนั้น ที่จะให้ผลผลิตที่เพียงพอต่อการเลี้ยงดูเด็กอีกสองคน จนกว่าเขาจะเติบโตเข้าสู่วัยแรงงานได้ (นายแพทย์ Halley ได้คำนวณไว้ว่าเด็กที่เกิดยุคนั้น ครึ่งหนึ่งจะตายก่อนอายุ 17 ปีจึงให้แรงงานหนึ่งคนเลี้ยงดูเด็กได้สองคน) แนวคิดเรื่องมูลค่าแรงงานของแคนดิลลอนมีความชัดเจนเหมือนทฤษฎีค่าจ้างของคลาสสิกส์และของ อัดัม สมิธ ที่นำไปอ้างอิงถึงอยู่ตลอดเวลาและยังมีอิทธิพลต่อทฤษฎีประชากรของ โทมัส โรเบิร์ต มัลธัส (Malthusian theory of population)

4.6 แนวคิดของ เจมส์ สจ๊วต

เซอร์ เจมส์ สจ๊วต (Sir James Steuart) เขียนเรื่อง Principles of Political Economy (1767) แนวคิดของสจ๊วตบางแง่มุมเหมือนย้อนกลับไปสู่นักพหุวิชาชนนิยม โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องทฤษฎีเงินตรา กำไร และมูลค่า

ทัศนะต่อกำไร

แนวคิดเรื่องต้นกำเนิดของกำไร (origin of profit) หรือส่วนเกิน (surplus) เป็นแนวคิดที่ สจ๊วตรับมาจากแนวคิดของนักพหุวิชาชนนิยมเป็นส่วนใหญ่ โดยสจ๊วตให้ทัศนะว่ากำไรจะเกิดขึ้นเมื่อขายสินค้าแพงกว่ามูลค่าของสินค้า สจ๊วตแยกแยะความแตกต่างระหว่างกำไรที่ทำให้เกิดทุนหรือ “กำไรจริง (positive profit)” และ “กำไรสัมพัทธ์ (relative profit)” โดยกล่าวว่า กำไรสัมพัทธ์เป็นเพียงการเปรียบเทียบส่วนต่างของดุลความมั่งคั่งระหว่างกลุ่มชน กำไรชนิดนี้ไม่ได้ทำให้ขนาดของทุน (stock) เพิ่มขึ้น ส่วนกำไรจริงเป็นกำไรที่ไม่ทำให้ใครสูญเสีย เพราะเป็นกำไรที่ทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น นำมาซึ่งความชำนาญงาน (specialization) ของแรงงาน และทำให้สาธารณะได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น

ทัศนะต่อมูลค่า

สจ๊วตพัฒนาต้นทุนการผลิตของมูลค่า โดยการแยกแยะให้เห็นความแตกต่างระหว่างมูลค่าที่แท้จริง (real value) ของผลิตภัณฑ์และกำไรที่ได้จากการขาย มูลค่าที่แท้จริงของสินค้าจะถูกกำหนดโดยปัจจัยสามอย่างคือ

1. ปริมาณมูลค่าที่แท้จริงที่คนงานสามารถผลิตได้ในห้วงเวลาหนึ่งโดยเฉลี่ย
2. มูลค่าการดำรงชีพของแรงงานและการใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อสนองตอบความต้องการของแรงงานบวกกับ ความเป็นมืออาชีพในการผลิตของเขา (ค่าวิชาชีพ)
3. มูลค่าวัสดุหรือปัจจัยอื่นที่จะก่อให้เกิดการจ้างงาน

มูลค่าที่แท้จริงของสินค้าถูกกำหนดโดยปัจจัยสามอย่างนี้ ราคาที่เกินจากนี้เป็นกำไรของผู้ผลิต ซึ่งขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของตลาดอีกที่หนึ่ง การวิเคราะห์ของสจ๊วตมีความเด่นชัดอยู่สองประการคือ

ประการแรก เป็นการชี้ให้เห็นว่ากำไรของผู้ผลิตเกิดจากการแลกเปลี่ยนแล้วได้มูลค่าส่วนเกิน เป็นการประยุกต์ทฤษฎีมูลค่าส่วนเกินของนักพาณิชยนิยม

ประการที่สอง สจ๊วตได้พัฒนาทฤษฎีอุปสงค์และอุปทานได้ชัดเจนที่สุดในสมัยนั้น ซึ่งทฤษฎีอุปสงค์และอุปทานของ สจ๊วตสรุปได้ว่า

1. ราคาอยู่ในดุลยภาพหรือได้ดุลยภาพเมื่ออุปสงค์และอุปทานทำงานสมดุลกัน สจ๊วต แสดงให้เห็นว่าทฤษฎีมูลค่าที่แท้จริงของเขาเป็นการอธิบายการสอดประสานระหว่างราคาตลาดและราคาธรรมชาติ ซึ่งเป็นมุมมองเดียวกับ แคนติลลอน

2. ดุลยภาพอาจถูกรบกวนหรือเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับอิทธิพลจากอำนาจซื้อและระดับความเข้มของการแข่งขันของสินค้า ระดับความเข้มของการแข่งขันจะเพิ่มเป็นสองเท่าเมื่อมีส่วนต่างของงาน (work) และอุปสงค์ต่อสินค้า

3. ถ้าอุปสงค์ต่อสินค้าน้อยกว่าอุปทานของสินค้าผู้ขายจะแข่งขันกันลดราคาซึ่งจะทำให้กำไรลดลงหรืออาจถึงขาดทุนได้

4. ถ้าอุปสงค์ต่อสินค้ามากกว่าอุปทานของสินค้าจะเป็นการแข่งขันของผู้ซื้อจะทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น กำไรของผู้ขายเพิ่มขึ้น

สำหรับการค้าขายทั่วไป กลไกตลาดจะทำงานได้ดีพอที่จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าที่แท้จริง(real value) และการผันแปรของผลกำไร การเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่แม้จะเกิดขึ้นแต่ก็ไม่กระทบต่อราคาดุลยภาพ แต่ถ้าส่งผลกระทบ รัฐบาลก็ควรเข้าแทรกแซงเพื่อให้เกิดดุลยภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

ทัศนะต่อทฤษฎีเงินตรา

สจ๊วต มีทัศนะต่อทฤษฎีเงินตรา (theory of money) เช่นเดียวกับนักพาณิชยนิยม โดยอธิบายว่าประเทศต้องการเงินโดยมีวัตถุประสงค์สองประการคือ

1. เพื่อนำมาใช้จ่ายเพื่อการชำระหนี้ทางการค้าระหว่างประเทศ
2. เพื่อซื้อสินค้าที่ประเทศต้องการ

ฐานะภาพทางการค้า อุตสาหกรรมการผลิต และอุปนิสัยของประชาชน จะเป็นตัวกำหนดอุปสงค์ต่อปริมาณเงิน (Money, he thought was needed within a country for two purposes: to pay the debts one owed and to buy the thing one needed. The state of trade and manufacture and the habits of the people determined the demand for money.) ถ้าโลหะมีค่ามีมากจะถูกนำไปเก็บไว้หรือไม่ก็ถูกแปลงสภาพเป็นเครื่องใช้ แต่ถ้าโลหะมีค่ามีไม่เพียงพอต่อการหมุนเวียนภายในประเทศ ส่วนต่างนี้จะนำเงินสัญญาลักษณะหรือเงินกระดาษออกมาใช้แทน

ทักษะต่อแรงงาน

สจวร์ตให้แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของระบบทุนนิยมได้อย่างน่าทึ่ง เป็นการอธิบายเชื่อมโยงตั้งแต่สังคมยุคเริ่มแรก โดยผ่านกระบวนการผลิต และความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้น แล้วชี้ชัดลงไปว่า แรงงานเป็นปัจจัยที่ทำให้อุปทานการผลิตเพิ่มขึ้น แรงงานก่อให้เกิดผลผลิตส่วนเกินในภาคเกษตรกรรม แรงงานก่อให้เกิดมูลค่าการใช้ (used-value) ที่แน่นอน แรงงานเป็นนามธรรมส่วนหนึ่งของสังคมที่ก่อให้เกิดมูลค่าการแลกเปลี่ยน อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมากในการผลิต (labour intensive industry) จะสร้างความเท่าเทียมกันที่เป็นสากล

5. สรุป

การศึกษาเรื่องการศึกษาสถาปนาเศรษฐศาสตร์การเมืองในบทนี้ เป็นการศึกษาแนวคิดด้านปรัชญาหัวก้าวหน้าที่แยกตัวมาจากแนวคิดแบบทฤษฎีหรือแนวคิดของนักบวชคริสต์ ปรัชญาที่นำเสนอเป็นเรื่องของเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยนำเสนอความคิดของนักเศรษฐศาสตร์การเมือง บางแนวคิดอาจเป็นแนวคิดทางการเมืองล้วนๆ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นแนวคิดของนักปรัชญาที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้สถาปนาเศรษฐศาสตร์การเมือง

การวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์ของนักเศรษฐศาสตร์การเมืองจะเน้นไปเพื่อตอบคำถามสิ่งที่เกิดขึ้นหรือเป็นอยู่ว่า “คืออะไร (What is)” ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์บนเหตุและผลในเชิงทฤษฎี (positive economics) ขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยหรือ

จากการนำเสนอแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์การเมืองของนักเศรษฐศาสตร์การเมืองหรือแนวคิดด้านการเมืองล้วนๆ ทำให้เห็นพัฒนาการของรัฐ และนำไปสู่สิทธิเสรีนิยมในทางการเมือง ในทางเศรษฐศาสตร์เป็นพัฒนาการของระบบทุนนิยมซึ่งเห็นได้จากแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์การเมืองหลายๆ ท่าน เป็นต้นว่า

เซอร์วิลเลียม เพตตี ได้หยิบยกปัญหาเรื่องการคลังรัฐบาล ค่าเช่า ขึ้นมาวิเคราะห์ จอห์น ล็อก หยิบยกเรื่อง ค่าเช่า มูลค่า เงินตรา และการค้าระหว่างประเทศ ขึ้นมาวิเคราะห์ เซอร์ ดัดเลย์ นอร์ธ หยิบยกปัญหาเรื่องทุน อัตราดอกเบี้ย และค่าเช่า จอห์น ลอว์วิเคราะห์ปัญหาเรื่องเงินตราและหนี้สถาปนา “ทฤษฎีมูลค่าความรู้สึก” เดวิด ฮูม วิเคราะห์เรื่องการค้า ดุลการค้า เงินตรา ดอกเบี้ย กำไร ที่ดิน และชนชั้นพ่อค้า ริชาร์ด แคนติลลอน วิเคราะห์ดุลการชำระเงิน ปริมาณเงิน การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ มูลค่าและค่าจ้าง ความมั่งคั่ง ต้นทุนการผลิต และปริมาณเงิน เซอร์ เจมส์ สจ๊วต วิเคราะห์เรื่องกำไร มูลค่าและเงินตรา

การวิเคราะห์ของนักเศรษฐศาสตร์การเมืองได้โยงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกับระดับราคาและอัตราดอกเบี้ย การค้าระหว่างประเทศกับอัตราการแลกเปลี่ยน ความสัมพันธ์ระหว่างทุนกับแรงงาน แรงงานกับที่ดิน ความสัมพันธ์ดังกล่าวต่อมานักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกได้นำมาพัฒนาสร้างเป็นฟังก์ชันการผลิต ที่รู้จักกันทั่วไปว่า Cobb-Douglas's production function ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต (output:Q) กับปัจจัยทุน(capital:K) ที่ดิน(land:L) และแรงงาน(labor:N)

การวิเคราะห์ของนักเศรษฐศาสตร์การเมืองในแต่ละประเด็นทำให้เห็นพัฒนาการของระบบทุนนิยม ที่ให้พลังตลาดหรือกลไกตลาดเข้ามาเป็นตัวหาความสมดุลของการแลกเปลี่ยนและการจัดสรรรูปแบบต่างๆ แนวการวิเคราะห์ของนักเศรษฐศาสตร์การเมือง จึงเป็นจุดเริ่มต้นการวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์ที่รู้จักกันดีในชื่อของ “ระบบคลาสสิกหรือนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก”

หนังสืออ้างอิง

เสถียร หอมขจร และคณะ, **ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม 2**. กรุงเทพฯ: สนพ.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.

Roll, Eric. **A History of Economics Thought**. London : Faber & Faber, Ltd.,
1973.

Rousseau, Jean Jacques **A Discourse on Political Economy 1755**.

<http://www.constitution.org/jjr/polecon.htm>14 ,มกราคม 2551

Schumpeter, Joseph A. **Can Capitalism Survive ?**. New York ; Harper & Row,
Publishers, 1978.

แบบทดสอบ
เพื่อความเข้าใจในเนื้อหา

1. แนวคิดที่เป็นบ่อเกิดของระบบคลาสสิกส์ (classical system) .....
.....
.....
2. แนวคิดของนักทฤษฎีหรือกฎหมายนักบวชคริสต์ (canon law) .....
.....
.....
3. การวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์บนพื้นฐานเหตุและผลหรือความเป็นจริงทางทฤษฎี (positive economics) .....
.....
.....
4. การวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์แบบจารีตประเพณี (normative economics) .....
.....
.....
5. แนวคิดของนิโคโค มาเคียเวลลี เกี่ยวกับการได้อำนาจของผู้หน้า .....
.....
.....
6. ตามทัศนะของนิโคโค มาเคียเวลลี ผู้นำควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะรักษาอำนาจไว้ได้นาน .....
.....
.....

7. หลักการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนของฌอง โปแดง .....
- .....
- .....
- .....
8. ทฤษฎีความจำเป็นที่ต้องมีอำนาจส่วนกลางของฌอง โปแดง .....
- .....
- .....
- .....
9. ทศนะของ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน ต่อสถาบันกษัตริย์ .....
- .....
- .....
- .....
10. บทบาทและการดำรงอยู่ของพระมหากษัตริย์ในทศนะของ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน ....
- .....
- .....
- .....
11. ทศนะของโทมัส ฮอบส์ ต่อสถาบันกษัตริย์.....
- .....
- .....
- .....
12. แนวคิดของโทมัส ฮอบส์ กับหลักเทวสิทธิ (divine right) หรือโองการสวรรค์ (divine authority) .....
- .....
- .....
- .....
13. ประโยชน์ส่วนตนของปัจเจกชน (individual) ในทศนะของโทมัส ฮอบส์ .....
- .....
- .....
- .....

14. หลักการเสียภาษีตามแนวคิดของโทมัส ฮอบส์.....
.....
.....
15. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการปกครองตามทัศนะของ จอห์น ล็อก.....
.....
.....
16. ลัทธิปกป้อง (protectionism).....
.....
.....
17. ผลของการปฏิวัติอุตสาหกรรม.....
.....
.....
18. ความสัมพันธ์ของแรงงานและที่ดินในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม.....
.....
.....
19. การต่อรองค่าจ้าง (wage bargaining).....
.....
.....
20. ประวัติของ เซอร์ วิลเลียม เพตตี.....
.....
.....

21. ทัศนคติต่อการคลังรัฐบาลของ เซอร์ วิลเลียม เพตตี .....

.....
.....
.....

22. ทัศนคติต่อค่าเช่าของ เซอร์ วิลเลียม เพตตี .....

.....
.....
.....

23. ประวัติของ จอห์น ล็อก.....

.....
.....
.....

24. ทัศนคติต่อค่าเช่าของ จอห์น ล็อก .....

.....
.....
.....

25. ทัศนคติต่อมูลค่าของ จอห์น ล็อก.....

.....
.....
.....

26. ทัศนคติต่อเงินตราของ จอห์น ล็อก .....

.....
.....
.....

27. ทัศนคติต่อการค้าระหว่างประเทศของ จอห์น ล็อก .....

.....
.....
.....

28. ประวัติของ เซอร์ ดัดเลย์ นอร์ธ .....

.....
.....
.....

29. ทัศนะต่อค่าเช่าของ เซอร์ ดัดเลย์ นอร์ธ .....

.....
.....
.....

30. ทัศนะต่อทุนของ เซอร์ ดัดเลย์ นอร์ธ .....

.....
.....
.....

31. ทัศนะต่ออัตราดอกเบี้ยของ เซอร์ ดัดเลย์ นอร์ธ .....

.....
.....
.....

32. ประวัติของ จอห์น ลอว์ .....

.....
.....
.....

33. ทัศนะต่อเงินตราของ จอห์น ลอว์ .....

.....
.....
.....

34. ประวัติของ เดวิด ฮูม .....

.....
.....
.....

35. ทักษะต่อการค้าของ เดวิด ฮูม.....

.....
.....
.....

36. ทักษะต่อดุลการค้าของ เดวิด ฮูม .....

.....
.....
.....

37. ทักษะต่อเงินตราของ เดวิด ฮูม.....

.....
.....
.....

38. ทักษะต่อดอกเบี้ยของ เดวิด ฮูม .....

.....
.....
.....

39. ทักษะต่อกำไรของ เดวิด ฮูม .....

.....
.....
.....

40. ทักษะต่อที่ดินของ เดวิด ฮูม.....

.....
.....
.....

41. ทักษะต่อชนชั้นพ่อค้าของ เดวิด ฮูม .....

.....
.....
.....

42. ประวัติของริชาร์ด แคนดิล.....

.....
.....
.....

43. ทัศนะต่อตุลการค่าของ ริชาร์ด แคนดิลลอน.....

.....
.....
.....

44. ทัศนะต่อปริมาณเงินของ ริชาร์ด แคนดิลลอน .....

.....
.....
.....

45. ทัศนะต่อการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศของ ริชาร์ด แคนดิลลอน .....

.....
.....
.....

46. ทัศนะต่อมูลค่าและค่าจ้างของ ริชาร์ด แคนดิลลอน.....

.....
.....
.....

47. ทัศนะต่อความมั่งคั่งของ ริชาร์ด แคนดิลลอน.....

.....
.....
.....

48. ทัศนะต่อต้นทุนการผลิตของ ริชาร์ด แคนดิลลอน.....

.....
.....
.....

49. ทัศนะต่อปริมาณเงินของ ริชาร์ด แคนติลลอน.....

.....
.....
.....

50. ทัศนะต่อมูลค่าแรงงานและประสิทธิภาพการผลิตของที่ดินของ ริชาร์ด แคนติลลอน.....

.....
.....
.....

51. ประวัติของ เซอร์ เจมส์ สจ๊วต .....

.....
.....
.....

52. ทัศนะต่อกำไรของ เซอร์ เจมส์ สจ๊วต.....

.....
.....
.....

53. ทัศนะต่อมูลค่าของ เซอร์ เจมส์ สจ๊วต .....

.....
.....
.....

54. ปัจจัยสามประการที่กำหนดมูลค่าที่แท้จริงในทัศนะของ เซอร์ เจมส์ สจ๊วต.....

.....
.....
.....

55. การวิเคราะห์กำไรของ เซอร์ เจมส์ สจ๊วต.....

.....
.....
.....

56. ทฤษฎีอุปสงค์และอุปทานของ เซอร์ เจมส์ สจ๊วต .....

.....
.....
.....

57. ทิศนะต่อทฤษฎีเงินตราของ เซอร์ เจมส์ สจ๊วต.....

.....
.....
.....

แบบทดสอบ
เพื่อความเข้าใจในรายละเอียด

ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. กระแสความคิดใดที่ไม่เป็นบ่อเกิดของระบบคลาสสิกส์
  1. แนวคิดด้านปรัชญาหัวก้าวหน้า
  2. แนวคิดของนักบวชคริสต์
  3. ความก้าวหน้าของแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์ของชาวอังกฤษ
  4. แนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์การเมืองในฝรั่งเศส
2. แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เพื่อตอบคำถาม “อะไรควรจะเป็น (what ought to be)” เป็นแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่คำนึงถึง
  1. จารีตประเพณี
  2. ความเป็นจริงทางสังคมมากกว่าความเป็นจริงทางเศรษฐศาสตร์
  3. ความเป็นจริงบนเหตุและผลหรือความเป็นจริงทางทฤษฎี
  4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก
3. แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์เพื่อตอบคำถาม “คืออะไร (What is)” เป็นแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่คำนึงถึง
  1. ความเป็นจริงบนเหตุและผล
  2. ความเป็นจริงทางทฤษฎี
  3. จารีตประเพณีและความเป็นจริงทางสังคม
  4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก

4. แนวคิดของท่านใดที่กล่าวว่า “ผู้นำจะต้องได้อำนาจมาจาก กลุ่มคนที่ใช้กำลังอย่างป่าเถื่อน ที่รวมหัวกับพวกซ่องสุมและพวกฉวยโอกาส และพวกเขาเหล่านี้จะทำให้ผู้นำรักษาอำนาจไว้ได้”
1. นิคโคโล มาเคียเวลลี
  2. ฌอง โบแตง
  3. ฟราซีส เบคอน
  4. โทมัส ฮอบส์
5. นักคิดท่านใดที่แสดงทัศนะว่า มีความแตกต่างที่ยิ่งใหญ่ระหว่างความเป็นคนที่เขาเป็นอยู่ กับความเป็นคนที่เขาควรจะเป็น
1. นิคโคโล มาเคียเวลลี
  2. ฌอง โบแตง
  3. ฟราซีส เบคอน
  4. โทมัส ฮอบส์
6. นักคิดท่านใดที่แสดงทัศนะว่า การมีคุณธรรมท่ามกลางหมู่คนที่ปราศจากคุณธรรมรังแต่จะนำความฉิบหายมาให้ ผู้นำที่ชาญฉลาดต้องไม่คำนึงถึงคุณธรรมและต้องไม่ละอายต่อบาปต้องคำนึงถึงความจำเป็นมาก่อน
1. นิคโคโล มาเคียเวลลี
  2. ฌอง โบแตง
  3. ฟราซีส เบคอน
  4. โทมัส ฮอบส์
7. ในทัศนะของนิคโคโล มาเคียเวลลี ผู้นำที่จะรักษาอำนาจไว้ได้นานต้องมีลักษณะ
1. สง่างามน่าเกรงขามเยี่ยงราชสีห์
  2. ปลิ้นปล้อนกลิ้งกลอกมีเล่ห์เหลี่ยมเพทุบายแบบสุนัขจิ้งจอก
  3. ต้องไม่ละอายต่อบาปและไม่คำนึงถึงคุณธรรม
  4. ถูกทุกข้อ
8. นักคิดท่านใดที่เขียนหนังสือเรื่อง “ผู้ปกครองหรือมุขชน (The prince)”
1. นิคโคโล มาเคียเวลลี
  2. ฌอง โบแตง
  3. ฟราซีส เบคอน
  4. โทมัส ฮอบส์

9. นักคิดท่านใดที่เขียนหนังสือเรื่อง “Les Six Livres la Republique”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี	2. ฌอง โบแดง
3. ฟราซิส เบคอน	4. โทมัส ฮอบส์

10. นักคิดท่านใดสร้างหลักการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนแทนที่จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับพระเจ้าและการปฏิบัติหรือความเป็นจริงทางสังคมย่อมดีกว่าคำสอน

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี	2. ฌอง โบแดง
3. ฟราซิส เบคอน	4. โทมัส ฮอบส์

11. นักคิดท่านใดเป็นผู้วาง “ทฤษฎีความจำเป็นที่ต้องมีอำนาจอธิปไตยส่วนกลาง”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี	2. ฌอง โบแดง
3. ฟราซิส เบคอน	4. โทมัส ฮอบส์

12. นักคิดท่านใดที่แสดงทัศนะว่า ประชาชนต้องมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน การค้าเสรีจะนำประโยชน์มาให้รัฐ ในสังคมต้องมีปฏิภาคปทัสฐาน (anti-thesis) ระหว่างรัฐกับสังคม

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี	2. ฌอง โบแดง
3. ฟราซิส เบคอน	4. โทมัส ฮอบส์

13. นักคิดท่านใดนำเสนอทฤษฎี “การใช้อำนาจรัฐกับบางสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับบางเรื่อง”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี	2. ฌอง โบแดง
3. ฟราซิส เบคอน	4. โทมัส ฮอบส์

14. นักคิดท่านใดที่แสดงทัศนะว่า “ศาสนาเป็นเครื่องมือของรัฐที่เข้มแข็ง สถาบันกษัตริย์คือ สถาบันธรรมชาติ การเชื่อฟังกษัตริย์เป็นหน้าที่ตามธรรมชาติ”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี	2. ฌอง โบแดง
3. ฟราซิส เบคอน	4. โทมัส ฮอบส์

15. การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ตามทัศนะของฟรานซิส เบคอน บทบาทและอำนาจของพระมหากษัตริย์ คือ

1. ทำหน้าที่เป็นศาลสูง
2. ไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมาย
3. ดำรงอยู่เหนือการขัดแย้งของสังคม
4. ถูกทุกข้อ

16. แนวคำสอนของฟรานซิส เบคอน เกี่ยวกับระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นแนวคำสอนเพื่อ

1. ให้กษัตริย์มีอำนาจเต็มที่
2. ล้มระบบขุนศึกศักดินา
3. ล้มแนวคำสอนของนักบวชคริสต์
4. ถูกทุกข้อ

17. นักคิดท่านใดเขียนหนังสือเรื่อง “Leviathan”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี
2. ฌอง โบแตง
3. ฟรานซิส เบคอน
4. โทมัส ฮอบส์

18. นักคิดท่านใดแสดงทัศนะว่า “การเป็นรัฐอธิปไตยต้องเชื่อฟังองค์อธิปัตย์ แม้กษัตริย์จะไม่ใช่เจ้าของอำนาจทั้งหมดแต่ต้องมีสมบูรณาญาสิทธิราชย์”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี
2. ฌอง โบแตง
3. ฟรานซิส เบคอน
4. โทมัส ฮอบส์

19. นักคิดท่านใดแสดงทัศนะว่า “หลักเทวสิทธิ (divine rights) หรือโองการสวรรค์ (divine authority) ต้องเป็นหลักบนสวรรค์ แต่บนโลกผู้ปกครองต้องเป็นองค์อธิปัตย์”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี
2. ฌอง โบแตง
3. ฟรานซิส เบคอน
4. โทมัส ฮอบส์

20. นักคิดท่านใด แสดงทัศนะว่า “ปัจเจกชนจะยอมรับรัฐธรรมนูญก็เมื่อเขามีประโยชน์ส่วนตัว ท่าง ๆ ที่เขากลับรัฐธรรมนูญ แต่ยอมอยู่ใต้อำนาจรัฐธรรมนูญเพราะประโยชน์ส่วนตัว”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี	2. ฌอง โบแดง
3. ฟรานซิส เบคอน	4. โทมัส ฮอบส์

21. นักคิดท่านใดเสนอแนวคิดที่ว่า “ทรัพย์สินเป็นตัวกำหนดฐานะของบุคคล ปัจเจกชนหรือบุคคลมีหน้าที่เสียภาษีตามฐานะ ภาษีที่จัดเก็บต้องคิดเป็นสัดส่วนต่อทรัพย์สินที่เขาถือครองอยู่”

1. นิคโคโค มาเคียเวลลี	2. ฌอง โบแดง
3. ฟรานซิส เบคอน	4. โทมัส ฮอบส์

22. การเสียภาษีตามฐานะของบุคคลให้คิดเป็นสัดส่วนต่อทรัพย์สินที่เขาถือครองอยู่ เป็น การเสียภาษีโดยยึดหลัก

1. ประโยชน์	2. ความสามารถ
3. ความเท่าเทียม	4. หลักจริยธรรม

23. หนังสือ Leviathan ของโทมัส ฮอบส์ ไม่ได้เน้นคำสอนไปที่เรื่องใด

1. ศูนย์กลางอำนาจรัฐ	2. หลักการเสียภาษี
3. การเป็นรัฐธรรมนูญ	4. มูลค่าและราคา

24. นักคิดท่านใดที่ผสมผสานแนวคิดด้านปรัชญาของลัทธิสโตยอิกส์ ลัทธิเอพิคิวเรียน หลักกฎหมายโรมัน และหลักคำสอนของนักบวชคริสต์

1. ฌอง โบแดง	2. ฟรานซิสเบคอน
3. โทมัส ฮอบส์	4. จอห์น ล็อก

25. นักคิดท่านใดที่แสดงทัศนะว่า การเกิดสมาคมการค้าก็เพื่อประโยชน์ทางการค้าร่วมกัน บริษัทคือรูปแบบขององค์กร ประเทศและการปกครองก็เป็นรูปแบบขององค์กรรูปแบบหนึ่ง

1. ฌอง โบแดง	2. ฟรานซิสเบคอน
3. โทมัส ฮอบส์	4. จอห์น ล็อก

26. นักคิดท่านใดที่กล่าวว่า เสรีภาพของบุคคลจะถูกจำกัดทันทีเมื่อคนอื่นครอบครองประโยชน์อยู่

1. ฌอง โบแดง	2. ฟรานซิสเบคอน
3. โทมัส ฮอบส์	4. จอห์น ล็อก

27. หลักปรัชญาของนักคิดท่านใดถือเป็นจุดเริ่มต้นของลัทธิเสรีนิยม (liberalism) และในทางเศรษฐศาสตร์คือ ลัทธิทุนนิยม (capitalism)

1. ฌอง โบแดง	2. ฟรานซิสเบคอน
3. โทมัส ฮอบส์	4. จอห์น ล็อก

28. ข้อใดมิใช่ นโยบายปกป้องการค้า (protection) ที่เข้ามาทำหน้าที่แทนการควบคุมการค้า

1. การตั้งกำแพงภาษีสินค้านำเข้า	2. การจำกัดโควตานำเข้า
3. การควบคุมคุณภาพสินค้านำเข้า	4. การห้ามนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย

29. ปัจจัยใดก่อให้เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมในต้นศตวรรษที่ 18

1. การแข่งขันทางการค้า
2. การขยายตัวของการผลิตภาคอุตสาหกรรม
3. อำนาจผูกขาดทางการค้าลดลง
4. ถูกทุกข้อ

30. ผลของการปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้

1. เกิดอุตสาหกรรมใหม่ๆ มากขึ้น
2. การผลิตเครื่องจักรเพื่อใช้ในการผลิต
3. การนำพลังงานน้ำและพลังลมเข้ามาช่วยในการผลิต
4. ถูกทุกข้อ

31. ความมั่งคั่งของชาติยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรมเกิดจาก

1. การค้า (trade)
2. การผลิต (production)
3. ที่ดิน (land)
4. แรงงาน (labour)

32. ค่าจ้างแรงงานยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมขึ้นอยู่กับ

1. อุปสงค์ต่อแรงงาน
2. อุปทานของแรงงาน
3. อุปสงค์และอุปทานของทุน
4. ถูกทุกข้อ

33. การต่อรองค่าจ้าง (wage bargaining) ที่ทำให้แรงงานต้องอยู่ภายใต้สนธิสัญญาแรงงาน (labour contract) เกิดขึ้นสมัย

1. พาณิชยกรรม
2. ปฏิวัติอุตสาหกรรม
3. ยุคกลาง
4. ถูกทุกข้อ

34. นักคิดท่านใดเขียนหนังสือเรื่อง Political Arithmetik และ A Treatise of taxes and Contributions

1. ฟรานซิส เบคอน
2. โทมัส ฮอบส์
3. จอห์น ล็อก
4. วิลเลียม เพตตี

35. ปัจจัยใดที่มีสาเหตุที่นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในยุคอุตสาหกรรมการผลิต

1. จากการเข้ามาเป็นการผลิต
2. จากความสัมพันธ์ของพ่อค้ากับนักการเงินมาเป็นความสัมพันธ์ของทุนกับแรงงาน
3. การวิเคราะห์สาระสำคัญของราคาและมูลค่า
4. การวิเคราะห์เรื่องอัตราการแลกเปลี่ยน

36. นักคิดท่านใดนำเสนอแนวคิดที่นโยบายรายได้และรายจ่ายของภาครัฐจะเป็นตัวกำหนดการขยายตัวหรือหดตัวของเศรษฐกิจ

1. ฟรานซิส เบคอน
2. โทมัส ฮอบส์
3. จอห์น ล็อก
4. วิลเลียม เพตตี

37. นักคิดท่านใดที่นำเสนอวิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำให้คนหนึ่งได้เพิ่มขึ้นและอีกคนหนึ่งได้ลดลง

1. ฟรานซิส เบคอน
2. โทมัส ฮอบส์
3. จอห์น ล็อก
4. วิลเลียม เพตตี

38. นักคิดท่านใดเสนอหลักการว่า “การจัดเก็บภาษีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ トラบไตที่ยังมีรัฐ”

1. วิลเลียม เพตตี
2. โทมัส มุน
3. จอห์น ล็อก
4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก

39. นักคิดท่านใดเสนอหลักการว่า “トラบไตที่ยังมีรัฐ การจัดเก็บภาษีต้องคงอยู่ควบคู่กับการมีรัฐ การจัดเก็บภาษีจึงเป็นนิรันดร์ และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

1. วิลเลียม เพตตี
2. โทมัส มุน
3. จอห์น ล็อก
4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก

40. นักคิดท่านใดเสนอหลักการว่า “การใช้จ่ายของภาครัฐจะไปกระตุ้นการค้าและอุตสาหกรรม และท้ายสุดก็จะเป็นมาตรการเพิ่มเงินในกระเป๋าของประชาชน

1. วิลเลียม เพตตี	2. โทมัส มუნ
3. จอห์น ล็อก	4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก

41. 41. ทศนะของวิลเลียม เพตตี ต่อการเพิ่มรายได้หรือการเก็บภาษีของรัฐเป็นไปในแนวทางเดียวกับหลักปรัชญาของนักคิดท่านใด

1. โทมัส ฮอบส์	2. โทมัส มุน
3. จอห์น ล็อก	4. ดัดเลย์ นอร์ธ

42. 42. นักคิดท่านใดที่กล่าวว่า “แรงงานคือพ่อและเป็นที่มาของความมั่งคั่ง ขณะที่ที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูกคือแม่”

1. โทมัส ฮอบส์	2. วิลเลียม เพตตี
3. จอห์น ล็อก	4. ดัดเลย์ นอร์ธ

43. นักคิดท่านใดที่แสดงทัศนะว่า “ความมั่งคั่งทั้งหลายทั้งปวงจึงล้วนเป็นผลพวงของแรงงาน การผลิตยุคใหม่ต้องมีการแบ่งงานกันทำเพื่อก่อให้เกิดความชำนาญงานในการผลิตสาขาต่างๆ”

1. โทมัส ฮอบส์	2. วิลเลียม เพตตี
3. จอห์น ล็อก	4. ดัดเลย์ นอร์ธ

44. นักคิดท่านใดที่มองว่าค่าเช่าคือ ส่วนต่างของผลผลิตที่ผลิตได้หักออกจากส่วนของแรงงานผู้ผลิตที่ต้องนำไปแลกกับอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งจำเป็นอื่นๆ

1. โทมัส ฮอบส์	2. วิลเลียม เพตตี
3. จอห์น ล็อก	4. ดัดเลย์ นอร์ธ

45. การวิเคราะห์เรื่องใดของวิลเลียม เพตตี ที่เป็นที่มาของการวิเคราะห์ส่วนเกิน (surplus) และเป็นต้นกำเนิดการวิเคราะห์มูลค่า (value) ที่เป็นระบบ

1. ทฤษฎีค่าเช่า	2. ทฤษฎีมูลค่าที่ดิน
3. ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย	4. ทฤษฎีกำไร

46. นักคิดท่านใดเขียนเรื่อง Some Considerations of the Consequences of Money และ Two Treatises concerning Government.

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

47. นักคิดท่านใดที่อธิบายเชื่อมโยงแนวคิดของนักพหุชนิยมกับทฤษฎีของ วิลเลียม เพตตี ได้ดีที่สุด

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

48. นักคิดท่านใดเสนอความเห็นที่เห็นว่า ความร่ำรวยของประเทศเกิดจากการได้เปรียบดุลการค้า

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

49. นักคิดท่านใดที่มองว่า ค่าเช่าคือส่วนเกิน (surplus)

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

50. นักคิดท่านใดนำเสนอความเห็นว่าคุณที่มีที่ดินมากเกินไปกำลังการผลิตของตัวเอง จะนำที่ดินไปให้คนอื่นเช่าทำการผลิต และได้ค่าเช่า (rent) เป็นการตอบแทน ทำนองเดียวกัน คนที่มีเงินตรามากเกินไปความจำเป็นในการใช้จ่าย ก็จะนำเงินไปให้กู้และได้ดอกเบี้ย (interest) เป็นการตอบแทน

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

51. นักคิดท่านใดมองว่าแผ่นดิน (the earth) เป็นของคนทุกคนทรัพย์สินที่เอกชนแต่ละคนได้มาล้วนเกิดจากแรงงานของพวกเขา และส่วนหนึ่งเป็นบำเหน็จที่ธรรมชาติกำนัลให้มา

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

52. นักคิดท่านใดนำเสนอความเห็นว่าคุณแรงงานคือแหล่งที่มาของมูลค่าที่สำคัญที่สุด มูลค่าของผลผลิตจากที่ดินเกือบทั้งหมดมาจากแรงงาน ส่วนที่เหลือเป็นของกำนัลจากธรรมชาติ

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

53. นักคิดท่านใดนำเสนอความเห็นว่าคุณราคา(price) จะถูกกำหนดโดยปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจ และจำนวนผู้ซื้อและผู้ขาย

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

54. นักคิดท่านใดนำเสนอความเห็นว่าคุณปริมาณเงิน จำนวนผู้ซื้อและผู้ขาย จะไปกำหนดราคาตลาด (market price)

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

55. นักคิดท่านใดนำเสนอความเห็นที่เห็นว่า ปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในตลาดเพียงปัจจัยเดียวก็เพียงพอที่จะกำหนดมูลค่าของสินค้าได้

1. จอห์น ล็อก	2. ดัตเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

56. นักท่านใดนำเสนอความเห็นที่เห็นว่า การค้ากับต่างประเทศต้องมีเงินมากกว่าประเทศคู่แข่งทางการค้า เพราะถ้ามีเงินน้อยกว่า ราคาสินค้าของประเทศคู่แข่งจะถูกกว่าเท่ากับเป็นการบังคับให้ขายถูกซื้อแพง ซึ่งจะทำให้เสียเปรียบดุลการค้า

1. จอห์น ล็อก	2. ดัตเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

57. นักคิดท่านใดเขียนเรื่อง Discourse upon Trade

1. จอห์น ล็อก	2. ดัตเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

58. นักคิดท่านใดที่มีความคิดเห็นหลายๆ เรื่องแบบเดียวกับ จอห์น ล็อก โดยเฉพาะการอธิบาย ความสัมพันธ์ของแนวคิดนักพหุชนนิยมเชื่อมโยงกับทฤษฎีของวิลเลียม เพตตี

1. จอห์น ล็อก	2. ดัตเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

59. นักคิดท่านใดให้ความสำคัญกับการค้าเสรี (free trade) และคัดค้านลัทธิปกป้องการค้า (protectionism)

1. จอห์น ล็อก	2. ดัตเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

60. นักคิดท่านใดมองว่าโลกเป็นหน่วยหนึ่งทางเศรษฐกิจ ประเทศใดประเทศหนึ่งก็เป็นหน่วยหนึ่งทางเศรษฐกิจของโลกเช่นกัน

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

61. นักคิดท่านใดคัดค้านการออกกฎหมายมาควบคุมอัตราดอกเบี้ยโดยมองว่า อัตราดอกเบี้ยเป็นผลเชื่อมโยง (sequence) มิใช่สาเหตุที่จะทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นหรือลดลง

1.จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

62. นักคิดท่านใดนำเสนอความคิดว่า อัตราดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ให้กู้กับผู้ขอกู้ ถ้าผู้ให้กู้มีมาก อัตราดอกเบี้ยจะต่ำ ในทางกลับกัน อัตราดอกเบี้ยจะสูง

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

63. นักคิดท่านใดทำเสนอความคิดว่า การเพิ่มขึ้นของการค้าจะทำให้ปริมาณเงิน(stock) เพิ่มขึ้น และอัตราดอกเบี้ยจะลดลง

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

64. นักคิดท่านใดเรียกทุน (capital) ว่าหุ้น (stock) และเป็นบุคคลแรกที่มีแนวคิดที่ชัดเจนที่สุดในเรื่องของทุน

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอร์	4. เดวิด ฮูม

65. นักคิดท่านใดนำเสนอให้ผู้ที่มีทุนมากแต่มีความกังวลหรือไม่มีความสามารถลงทุนให้พวกเขาเหล่านี้ออกหุ้นเพื่อการค้า (stock-in-trade) ให้กับพ่อค้าผู้ไปทำการค้า

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

66. นักคิดท่านใดนำเสนอความคิดว่า การให้กู้ยืมมีลักษณะเช่นเดียวกับการให้เช่าที่ดิน ผู้ให้กู้ยืมจะได้ดอกเบี้ย (interest) เป็นการตอบแทน ผู้ให้เช่าที่ดินจะได้ค่าเช่า (rent) เป็นการตอบแทน

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

67. นักคิดท่านใดเรียกผู้ออกหุ้นเพื่อการค้า (stock-in-trade) ว่า “เจ้าผู้ครองหุ้น (stock lords)”

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

68. นักคิดท่านใดกล่าวว่า “ไม่มีใครร่ำรวยโดยถือครองทรัพย์สินทั้งหมดในรูปของเงินตรา”

1. จอห์น ล็อก	2. ดัดเลย์ นอร์ธ
3. จอห์น ลอว์	4. เดวิด ฮูม

69. ประโยคของ ดัดเลย์ นอร์ธ ที่ว่า “ไม่มีใครร่ำรวยโดยถือครองทรัพย์สินทั้งหมดในรูปของเงินตรา” หมายความว่า ต้องนำทรัพย์สินไป

1. ให้เช่า	2. ทำการค้า
3. ทำกำไร	4. ถูกทุกข้อ

70. นักคิดท่านใดที่ เป็นผู้สร้างคุณูปการให้กับทฤษฎีการเงิน

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

71. นักคิดท่านใดที่เสนอความคิดว่า “เงินตราเป็นเจ้าของแห่งพลังอำนาจ ปริมาณเงินที่หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจจะนำไปสู่การจ้างงาน”

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

72. นักคิดท่านใดที่เสนอให้นำเงินโลหะไปเก็บในท้องพระคลัง และให้นำเงินกระดาษ (paper money) หรือธนบัตรออกมาใช้หมุนเวียนแทน

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

73. นักคิดท่านใดนำเสนอความเห็นที่เห็นว่า เงินเพื่อจะทำให้ธุรกิจล้มละลายได้ สิ่งที่เหลือคือที่ดิน (land) ซึ่งแนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อแนวคิดของนักธรรมชาตินิยม (physiocrats)

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

74. นักคิดท่านใดเป็นผู้สถาปนา “ทฤษฎีมูลค่าความรู้สึก (subjective theory of value)” และกล่าวว่า “ไม่มีอะไรมีมูลค่าถ้าไม่นำสิ่งนั้นไปใช้ประโยชน์ เงินตราก็เช่นเดียวกัน จะมีมูลค่าก็เมื่อมีการนำไปใช้ ”

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

75. นักคิดท่านใดเขียนเรื่อง Political Discourse

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

76. นักคิดท่านใดที่ยกย่องชนชั้นพ่อค้าว่าเป็นชาติพันธุ์ของมนุษย์ที่มีประโยชน์ที่สุดและเป็นพลังขับเคลื่อนการผลิต

1. จอห์น ลอว์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

77. นักคิดท่านใดที่นำเสนอความคิดว่า ดุลการค้าของประเทศไม่ควรขาดดุลหรือเกินดุลอย่างถาวร

1. จอห์น ลอว์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

78. นักคิดท่านใดที่นำเสนอความคิดว่า ราคาถูกกำหนดโดยปริมาณเงิน มูลค่าของเงินเป็นเรื่องสมมุติ ราคาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จะเป็นสัดส่วนต่อปริมาณเงินเสมอ

1. จอห์น ลอว์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

79. นักคิดท่านใดให้ทัศนะว่า อัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นสัญญาณที่ชัดเจนที่สุดของความรุ่งเรืองทางการค้าของประเทศ รัฐจึงไม่ควรควบคุมอัตราดอกเบี้ย ควรปล่อยให้อัตราดอกเบี้ยลอยตัวตามธรรมชาติ หรือให้ขึ้นอยู่กับผู้ให้กู้และผู้กู้

1. จอห์น ลอว์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

80. นักคิดท่านใดให้ทัศนะว่า กำไรและอัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์กัน ถ้ากำไรต่ำอัตราดอกเบี้ยจะถูกลง และถ้ากำไรสูงอัตราดอกเบี้ยจะเพิ่มขึ้น

1. จอห์น ลอว์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

81. นักคิดท่านใดให้ทัศนะว่าที่ดิน (land) เป็นแหล่งที่มาของสรรพสิ่งที่มีประโยชน์ทั้งหมด ควรลดขนาดการถือครองที่ดินของเจ้าผู้ครองที่ดินลง ซึ่งจะทำให้ทุนของพวกเขาลดลงด้วย ความต้องการทุนก็จะเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

82. ตามทัศนะของเดวิด ฮูม ชนชั้นใดเป็นกลุ่มคนที่สร้างทุนจำนวนมากมหาศาลให้กับประเทศและสร้างกำไรให้กับประเทศ

1. แรงงาน	2. ผู้ประกอบการ
3. พ่อค้า	4. นักการเงิน

83. นักคิดท่านใดนำเสนอความคิดว่า การลดขนาดการถือครองที่ดินของเจ้าของที่ดินลง ทำให้ความต้องการเงินทุนของพวกเขาเพิ่มขึ้น การพาณิชย์กรรมขยายตัวเพิ่มขึ้นกำไรลดลง

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

84. ประโยคของ เดวิด ฮูม ที่ว่า การลดขนาดการถือครองที่ดินของเจ้าของที่ดินลง ทำให้ความต้องการเงินทุนของพวกเขาเพิ่มขึ้น การพาณิชย์กรรมขยายตัวเพิ่มขึ้น กำไรลดลง ท้ายสุดแล้วจะทำให้อัตราดอกเบี้ย

1. เพิ่มขึ้น	2. ลดลง
3. คงที่	4. แปรผันขึ้นหรือลงได้

85. นักคิดท่านใดเขียนเรื่อง *Essai sur la Nature du Commerce en General*

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

86. หนังสือเล่มใดที่ถือเป็นตำราหลักทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นระบบที่สุดก่อนที่หนังสือ The Wealth of Nations ของ อัดัม สมิท จะตีพิมพ์ออกมา

1. Political Discourse
2. Principle of Political Economy
3. Essai sur la Nature du Commerce en General
4. Discourse upon Trade

87. ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน ที่มีต่อดุลการชำระเงิน ถ้าดุลการชำระเงินเกินดุล จะทำให้

1. ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น
2. ระดับราคาเพิ่มขึ้น
3. ราคาแรงงาน (ค่าจ้าง) เพิ่มขึ้น
4. ถูกทุกข้อ

88. ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน ที่มีต่อดุลการชำระเงิน ถ้าดุลการชำระเงินเกินดุล จะทำให้

1. อำนาจซื้อเพิ่มขึ้น
2. กระแสการหมุนเวียนของเงินเพิ่มขึ้น
3. ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น
4. ถูกทุกข้อ

89. ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน ที่มีต่อดุลการชำระเงิน ถ้าดุลการชำระเงินเกินดุล จะทำให้

1. อำนาจซื้อเพิ่มขึ้น
2. ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น
3. การกระจายความมั่งคั่งเลวลง
4. ถูกทุกข้อ

90. ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน ราคาเสมอภาค (parity) จะมีผลกระทบต่อ

1. อัตราแลกเปลี่ยน
2. การเคลื่อนย้ายทุน
3. ดุลการชำระเงิน
4. ถูกทุกข้อ

91. นักคิดท่านใดเรียกทฤษฎีแรงงานว่า “ทฤษฎีต้นทุนการผลิต (theory of cost)”

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

92. นักคิดท่านใดให้ทัศนะว่าที่ดิน (land) เป็นแหล่งที่มาของความมั่งคั่ง (wealth) แรงงานเป็นพลังก่อให้เกิดผลผลิตจากที่ดิน ราคาและมูลค่าของทุกสิ่งเกิดจากที่ดิน และแรงงานซึ่งเป็นปัจจัยการผลิต

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
2. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

93. ปัจจัยการผลิตตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน คือ

1. ที่ดิน	2. แรงงาน
3. ทุน	4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก

94. ปัจจัยที่ไปกำหนดมูลค่า (value) ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน คือ

1. ค่าจ้าง (wage)	2. ราคาวัตถุดิบ (costs of materials)
3. ค่าเช่า	4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก

95. ริชาร์ด แคนติลลอน จำแนกมูลค่าออกเป็น

1. มูลค่าธรรมชาติ (intrinsic value)	2. มูลค่าตลาด (market value)
3. มูลค่าโดยตัวของสินค้า	4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก

96. ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน มูลค่าใดที่ไม่เคลื่อนไหวขึ้นลง

1. มูลค่าธรรมชาติ	2. มูลค่าตลาด
3. มูลค่าโดยตัวของสินค้า	4. มูลค่าของโลหะเงินและทองคำ

97. ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน มูลค่าใดที่เคลื่อนไหวขึ้นลง

1. มูลค่าธรรมชาติ	2. มูลค่าตลาด
3. มูลค่าโดยตัวของสินค้า	4. มูลค่าของโลหะเงินและทองคำ

98. นักคิดท่านใดนำพลังของอุปสงค์และอุปทานมาอธิบายทฤษฎีปริมาณเงินเพื่อขยายความแนวคิดของจอห์น ล็อก ให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

99. นักคิดท่านใดนำเสนอความคิดว่า มูลค่าของเงินจะผูกติดกับมูลค่าของโลหะเงินและทองคำ โลหะครึ่งสองนี้จะไปกำหนดมูลค่าของเงิน เช่นเดียวกับที่แรงงานและที่ดินไปกำหนดราคาผลิตภัณฑ์

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

100. ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน ปัจจัยใดที่กำหนดมูลค่าของเงิน

1. สินค้า	2. โลหะเงินและทองคำ
3. แรงงาน	4. ที่ดิน

101. ตามทัศนะของริชาร์ด แคนติลลอน ปัจจัยใดที่กำหนดราคาสินค้า

1. ปริมาณเงิน	2. โลหะเงินและทองคำ
3. แรงงานและที่ดิน	4. ทุน (capital)

102. นักคิดท่านใดให้ทัศนะว่า มูลค่าแรงงาน (the value of labour) และประสิทธิภาพการผลิตของที่ดิน (the produce of land) ต้องเท่ากัน

1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต

103. นักคิดท่านใดให้ทัศนะว่า มูลค่าธรรมชาติของแรงงานจะเท่ากับจำนวนที่ดินที่เขาใช้ในการผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเขาเอง บวกกับจำนวนที่ดินที่เท่ากันนั้น ที่จะให้ผลผลิตที่เพียงพอต่อการเลี้ยงดูเด็กอีกสองคน
1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต
104. แนวคิดเรื่องมูลค่าแรงงานของริชาร์ด แคนติลลอน ไปมีอิทธิพลต่อทฤษฎีประชากรของ
1. อดัม สมิท	2. เดวิด ริคาร์โด
3. โทมัส โรเบิร์ต มัลทัส	4. คาร์ล มาร์ก
105. นักคิดท่านใดเขียนเรื่อง Principle of Political Economy
1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต
106. นักคิดท่านใดแยกแยะความแตกต่างระหว่างกำไรที่ทำให้เกิดทุนหรือ “กำไรจริง (positive profit)” และ “กำไรสัมพัทธ์ (relative profit)”
1. จอห์น ลอร์	2. เดวิด ฮูม
3. ริชาร์ด แคนติลลอน	4. เจมส์ สจ๊วต
107. ตามทัศนะของเจมส์ สจ๊วต กำไรชนิดใดที่ไม่ได้ทำให้ขนาดของทุนเพิ่มขึ้น
1. กำไรจริง (positive profit)	2. กำไรเปรียบเทียบ (relative profit)
3. กำไรทุน	4. กำไรจากการขาย
108. ตามทัศนะของเจมส์ สจ๊วต กำไรชนิดใดทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น
1. กำไรจริง (positive profit)	2. กำไรเปรียบเทียบ (relative profit)
3. กำไรทุน	4. กำไรจากการขาย

109. ตามทัศนะของเจมส์ สจ๊วต มูลค่าที่แท้จริงของสินค้าถูกกำหนดโดย
1. มูลค่าที่แท้จริงที่ผลิตได้
  2. มูลค่าปัจจัยอื่นที่จะทำให้เกิดการจ้างงาน
  3. มูลค่าเพื่อการดำรงชีพของแรงงาน และความเป็นมืออาชีพของเขา
  4. ถูกทุกข้อ
110. ข้อใดมิใช่ข้อสรุปเกี่ยวกับการวิเคราะห์อุปสงค์ และอุปทานของ เจมส์ สจ๊วต
1. ราคาอยู่ในดุลยภาพเมื่ออุปสงค์และอุปทานทำงานสมดุลกัน
  2. ดุลยภาพอาจถูกรบกวนหรือเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับอำนาจซื้อและความเข้มของการแข่งขัน
  3. ถ้าอุปสงค์น้อยกว่าอุปทาน ราคาสินค้าจะถูกกลง ในทางกลับกันราคาสินค้าจะเพิ่มขึ้น
  4. ขณะใดขณะหนึ่งจะเกิดอุปสงค์ส่วนเกินและอุปทานส่วนขาดอยู่เสมอ
111. ตามทัศนะของเจมส์ สจ๊วต ปัจจัยใดที่จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าที่แท้จริง (real value)
1. กลไกตลาด
  2. กลไกราคา
  3. อุปสงค์และอุปทาน
  4. ถูกทุกข้อ
112. ตามทัศนะของเจมส์ สจ๊วต ประเทศต้องการเงินโดยมีวัตถุประสงค์
1. เพื่อการชำระหนี้ต่างประเทศ
  2. เพื่อซื้อสินค้าจากต่างประเทศ
  3. เพื่อการผลิตภายในประเทศ
  4. ข้อ 1. และ ข้อ 2. ถูก
113. ตามทัศนะของ เจมส์ สจ๊วต ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ต่อปริมาณเงินคือ
1. ฐานะภาพทางการค้า
  2. อุตสาหกรรมการผลิต
  3. อุปนิสัยของประชาชน
  4. ถูกทุกข้อ

114. เจมส์ สจวิต ให้ความสำคัญกับแรงงานว่า
1. ทำให้อุปทานการผลิตเพิ่มขึ้น
  2. ก่อให้เกิดผลผลิตส่วนเกิน
  3. ก่อให้เกิดมูลค่าการใช้ (use-value)
  4. ถูกทุกข้อ
115. ข้อใดที่ เจมส์ สจวิต ไม่ให้ความสำคัญที่สัมพันธ์กับแรงงาน
1. ก่อให้เกิดมูลค่าส่วนเกิน
  2. ก่อให้เกิดการต่อรองค่าจ้าง
  3. อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในการผลิตจำนวนมากจะสร้างความเท่าเทียมกันที่เป็นสากล
  4. แรงงานจะก่อให้เกิดสงคราม ระหว่างชนชั้น
116. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในเรื่องใดที่นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกส์ได้นำมาสร้างฟังก์ชันการผลิต
1. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงิน ระดับราคา และอัตราดอกเบี้ย
  2. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับราคา มูลค่า และค่าจ้าง
  3. ความสัมพันธ์ระหว่างทุน อัตราการแลกเปลี่ยน และดุลการชำระเงิน
  4. ความสัมพันธ์ระหว่างทุน ที่ดิน และแรงงาน
117. แนวทางการวิเคราะห์ใดที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกส์
1. การวิเคราะห์ของลัทธิพาณิชยนิยม
  2. การวิเคราะห์ของลัทธิธรรมชาตินิยม
  3. การวิเคราะห์ของนักเศรษฐศาสตร์การเมือง
  4. การวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์ของอริสโตเติล

เฉลย
แบบทดสอบ

1.	2	2.	4	3.	4	4.	1	5.	1
6.	1	7.	4	8.	1	9.	4	10.	2
11.	2	12.	2	13.	2	14.	2	15.	4
16.	4	17.	4	18.	4	19.	4	20.	4
21.	4	22.	2	23.	4	24.	4	25.	4
26.	4	27.	4	28.	4	29.	4	30.	4
31.	2	32.	4	33.	2	34.	4	35.	4
36.	4	37.	4	38.	1	39.	1	40.	4
41.	2	42.	2	43.	2	44.	2	45.	1
46.	1	47.	1	48.	1	49.	1	50.	1
51.	1	52.	1	53.	1	54.	1	55.	1
56.	1	57.	2	58.	2	59.	2	60.	2
61.	2	62.	2	63.	2	64.	2	65.	2
66.	2	67.	2	68.	2	69.	4	70.	1
71.	1	72.	1	73.	1	74.	1	75.	2
76.	2	77.	2	78.	2	79.	2	80.	2
81.	2	82.	3	83.	2	84.	2	85.	3
86.	3	87.	4	88.	4	89.	4	90.	4

91.	3	92.	2	93.	4	94.	4	95.	4
96.	1	97.	2	98.	3	99.	3	100.	1
101.	3	102.	3	103.	3	104.	3	105.	4
106.	4	107.	2	108.	1	109.	4	110.	4
111.	4	112.	4	113.	4	114.	4	115.	4
116.	4	117	3						

Human society was ruled by natural laws. These laws were established by a benevolent Providence for the good of mankind.

Thephysiocracy